

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	บ้าน เลขที่	ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2552		ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2553		ผลผลิตที่ได้ ปี 2553 (ลิตร ข้าวเปลือก)	ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2554	
			พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)	พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)		พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)
15	อาเตะ มะลี	36/4			สามี่แล ตากา	5	1,200	สามี่แล ตากา	5
16	บุสตาแม ดาหะแม	43/2							
17	อาสนะ ยูโตะ	48	กุนิง	3	กุนิง จือเนาะ	5.5 1.5	2,200 200	กุนิง จือเนาะ	5.5 1.5
18	อาชิ ดาละ	50							
19	สะมะแอ สะอะ	51/1							
20	มานะ เจ๊ะแฉ	53			กุนิง	4	1,200	กุนิง	4
21	แสเราะ มามะ	53	กุนิง	4	กุนิง	6	1,600	กุนิง	6
22	นิโตะ แวะหะมะ (เสียชีวิต)	53/3							
23	หมะ แซบิ์ดิง	55/3	กุนิง	5	กุนิง	2	400	กุนิง	2
24	นิอาลี แวะหะมะ	55/3			กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
25	สือเมาะ แวะหะมะ	57	กุนิง	3					
26	มีน๊ะ ดาแมยี่	59/1			กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
27	มะอือซอ แวะหามะ	59/1							
28	รอตือมะ หะยีสากู	63/1			กุนิง	7	2,800	กุนิง	7
29	ดาละ สะ	64/1	กุนิง	3	กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
30	สปีน๊ะ มะยูโตะ	66							
31	สาหะ อาแฉ	71	ทำร่วมกับแมะแย อาแฉ						
32	แมะแย อาแฉ	71	สามี่แล ตากา	10	สามี่แล ตากา	10	2,800	สามี่แล ตากา	10
33	เจ๊ะโด เจ๊ะเต๊ะ	71/1							
34	การียา สะ	74/1	กุนิง	3	กุนิง	3	800	กุนิง	3
35	แซมิง โตะ	77	กุนิง	4					
36	อาแฉ ยาฮา	77	กุนิง	4					
37	ดอละ ดาละ	78	กุนิง	5	กุนิง	5	1,600	กุนิง	5
38	แมะฮะ ดาละ	78/2	กุนิง	6	กุนิง	7	2,400	กุนิง	7
39	ซากีเราะ ดือเราะ	81	จาเตะ	7	จาเตะ	7	2,000	จาเตะ	7
40	แอสะาะ ดาละ	81			จาเตะ	3	800	จาเตะ	3

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	บ้าน เลขที่	ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2552		ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2553		ผลผลิตที่ได้ ปี 2553 (ลิตร ข้าวเปลือก)	ฤดูเก็บเกี่ยว ปี 2554	
			พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)	พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)		พันธุ์ข้าว ที่ใช้	จำนวน (ไร่)
41	รอมือลี ดอหมอ	89/1	ลิ้มะ	8	ลิ้มะ	8	2,800	ลิ้มะ	8
42	อับดุลเลาะ ดอหมอ	89/2	กุนิง	6	กุนิง	6	2,000	กุนิง	6
43	นิมะ หะยีนิเลาะ	90	ลิ้มะ	3	ลิ้มะ	2	500	ลิ้มะ	2
					จาเตะ	1	300	จาเตะ	1
44	อาบ๊ะ ลีมอปาแล	90	ลิ้มะ	3	ลิ้มะ	3	800	ลิ้มะ	3
45	นิมะ ลีมอปาแล	90	กุนิง	3	กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
46	ยะยา สาและ	93/2	กุนิง	7	กุนิง	7	2,000	กุนิง	7
					บูแม	3	400	บูแม	3
47	นิมะ หะยีนิเลาะ	94/1	กุนิง	3	กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
48	อับดุลรอแม มะสุละ	94/1	กุนิง	9	กุนิง	7	2,400	กุนิง	7
49	ปาตีเมาะ สะมะแอ	97	กุนิง	5	กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
50	ยะ โนะ	97	กุนิง	5	กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
51	อับรอเฮง แป	104			กุนิง	5	1,200	กุนิง	5
	รวม			129		143	40,800		197

ตารางแสดงผลผลิตการทำนาจากพื้นที่นาร้าง บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7

ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

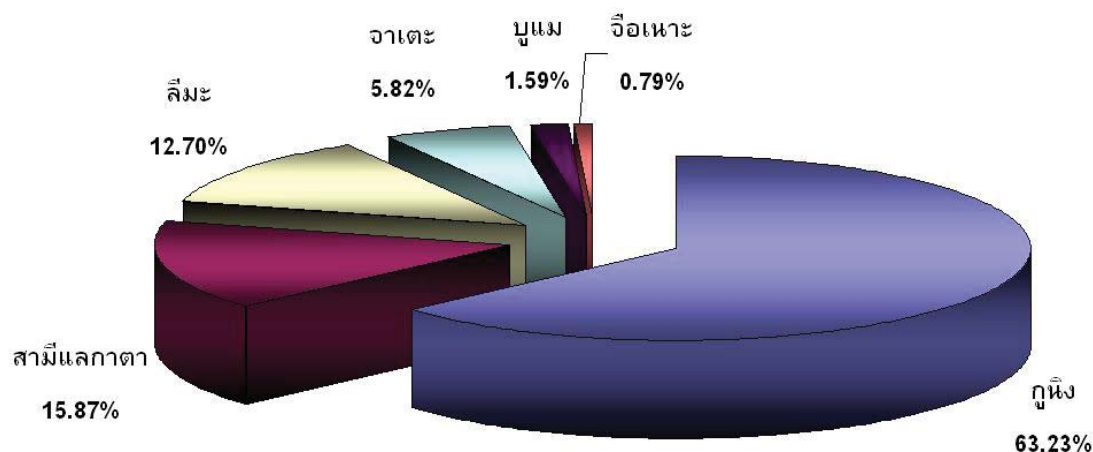
หมายเหตุ

- เก็บข้อมูลการทำนาไม่ครบถ้วน
- การทำนาปี 2552 เก็บเกี่ยวปี 2553 สมาชิกทั้งหมด 36 คน เป็นที่มิวจัยโครงการ 18 คน และสมาชิกใหม่ 18 คน พื้นที่การทำนา ปี 2553 จำนวน 189 ไร่

- พันธุ์ข้าวที่ใช้

1.พันธุ์กุนิง	119.5 ไร่	คิดเป็น 63.2 %
2.พันธุ์สามีแลตากา	30.0 ไร่	คิดเป็น 15.9 %
3.พันธุ์ลิ้มะ	24.0 ไร่	คิดเป็น 12.7 %
4.พันธุ์จาเตะ	11.0 ไร่	คิดเป็น 5.8 %
5. พันธุ์บูแม	3.0 ไร่	คิดเป็น 1.6 %
6.พันธุ์จือเนาะ	1.5 ไร่	คิดเป็น 0.8 %
รวมทั้งสิ้น	189.0 ไร่	คิดเป็น 100.0 %

- 1 ลิตร ข้าวเปลือก เท่ากับ 650 กรัม , 1 ลิตร ข้าวสาร เท่ากับ 850 กรัม

แผนภูมิแสดงอัตราส่วนพื้นที่ข้าวพื้นเมืองที่ใช้ในการฟื้นฟูไร่ร้าง

ต้นทุนการฟื้นฟูไร่ร้าง

ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูไร่ร้างต่อไร่ มีดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน
- ค่าน้ำมันสำหรับรถไถ 7 ลิตร X 25 บาท	175 บาท
- ค่าแรง + ค่าเสื่อมรถไถ	625 บาท
- ค่าพันธุ์ข้าว 5 ลิตร X 10 บาท	50 บาท
- ค่าปุ๋ย 20 กิโลกรัม X 28 บาท	560 บาท
รวมต้นทุน (ยังไม่รวมค่าแรง)	1,410 บาท

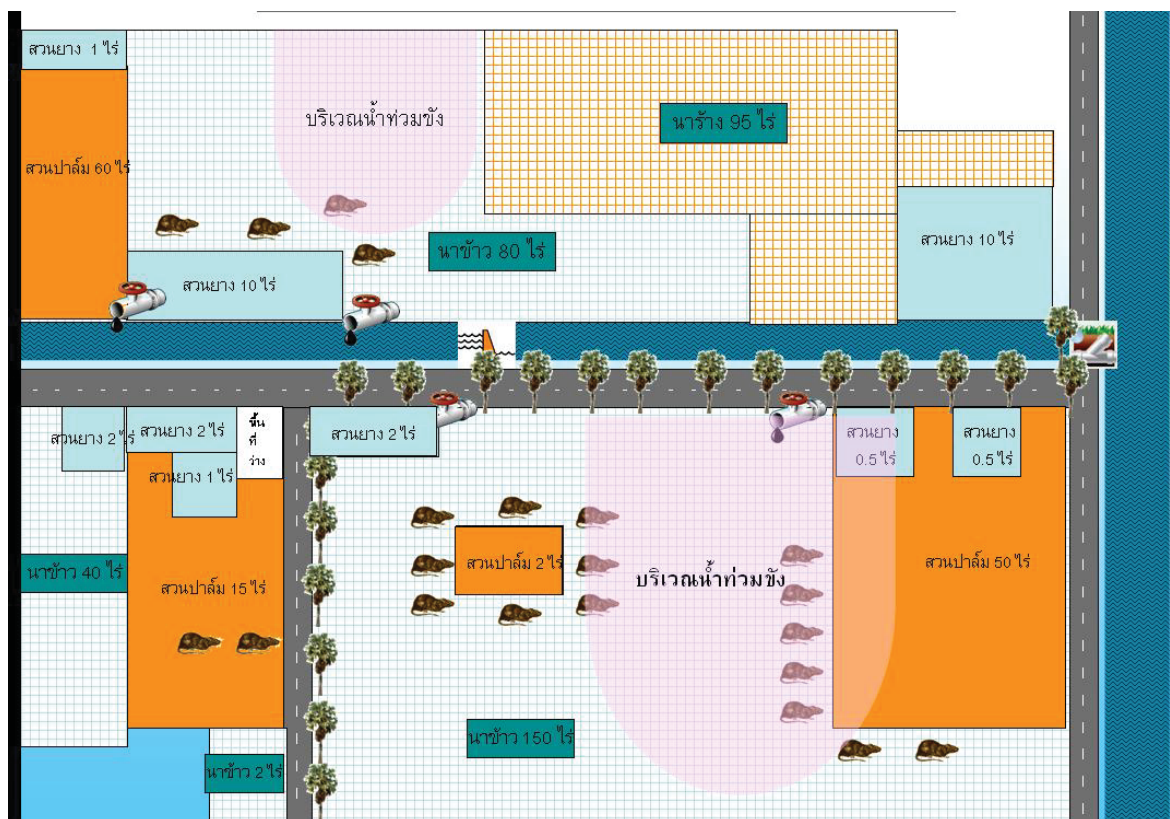
หมายเหตุ : ค่าสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 ปีบ (5 ก็นั่ง หรือ 13.5 กิโลกรัม) = 10 บาท

ปัญหาอุปสรรคจากการฟื้นฟูไร่ร้าง

1. ปริมาณน้ำที่ใช้ในการฟื้นฟูไร่ร้าง ลักษณะการทำนาของบ้านกาเต็งเป็นการทำนาปี พึ่งพาฝนตามฤดูกาลเป็นหลัก เป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ ในปีแรก (ปลายปี 2551) ของการฟื้นฟูไร่ร้าง ฝนไม่ตกมาหลายสัปดาห์ ทำให้การไถนาเตรียมดินต้องหยุดชะงักไป เนื่องจากไม่แน่ใจว่าการเพาะกล้าไปแล้วจะมีน้ำฝนหล่อเลี้ยงต้นข้าวหรือไม่ ทีมวิจัยจึงต้องอาศัยน้ำจากคลอง แต่ด้วยระดับน้ำที่ต่ำ ไม่สามารถผันน้ำเข้าแปลงนาได้ จึงดำเนินการใช้กระสอบทรายมากั้นเป็นฝายทดน้ำเข้านา

ความสูงต่ำของพื้นที่ที่มีผลต่อระดับน้ำในนาจนเป็นปัญหาได้เช่นกัน โดยเมื่อสร้างทำนบกั้นน้ำแล้ว ฝั่งตะวันออกของแปลงนาไม่ต้องการน้ำ เนื่องจากเป็นที่ลุ่มต่ำ ได้รับน้ำฝนก็พอเพียงต่อการทำนาแล้ว ขณะที่ฝั่งด้านตะวันตกเป็นที่ราบที่สูงกว่า ได้รับน้ำไม่พอก็หาไม่มีการผันน้ำจากคลองเข้ามาเสริม ตลอดจนคลองชลประทานที่สร้างขึ้น ไม่มีจุระบายมากพอที่จะควบคุมการไหลเข้าไหลออกของน้ำให้เหมาะสมกับจังหวะการทำนาแต่ละขั้นตอน

2. ปัญหาศัตรูพืชในนาข้าว ได้แก่ หนอนที่อาศัยอยู่ตามหญ้าแฝกที่เน่าเสีย เข้ามากัดกินราก และตูดน้ำเลี้ยงที่ต้นข้าวของต้นข้าว ปัญหาเพลี้ยแป้งบินมาออกไข่ที่ต้นข้าวจนขาวโพลน ปัญหาหนูนาระบาดอย่างไม่เคยมีมาก่อน เมื่อก่อนหนูนาระบาดจะถูกกำจัดในช่วงน้ำหลากที่พัดพาไปตามธรรมชาติ แม้ระยะหลังจะมีถนน หนูนานี้ก็ขึ้นมาอยู่บนถนนก็จะโดนรถเหยียบซึ่งเป็นการกำจัดโดยทางอ้อม แต่พอมีการเปลี่ยนที่นาเป็นสวนปาล์ม หนูนานี้ก็ขึ้นไปสร้างรังที่ยอดปาล์ม ทีมวิจัยได้กิจกรรมปลูกต้นตาลเพื่อในระยะยาวจะได้ให้นกฮูกหรือนกแสกมาอาศัยทำรังและกำจัดหนูนานี้ ซึ่งต้องใช้เวลานานนับตั้งแต่การปลูกจนถึงโตเป็นต้นตาลสูงใหญ่ประมาณ 7-8 ปี

แผนผังแสดงพื้นที่นาและแนวการระบาดของหนูนาน้ำ
ตลอดจนแนวท่อที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อบริหารจัดการน้ำในนา

องค์ความรู้และภูมิปัญญาการทำนาบ้านกาเต็ง

คำว่า “ข้าว” ในภาษามลายู มีชื่อเรียกตามลักษณะต่างๆ คือ ข้าวเปลือกจะเรียกว่า “ปาดิ” พอสีเป็นข้าวสารจะเรียกว่า “ปือระฮ์” พอนำไปหุงเป็นข้าวสวยจะเรียกว่า “นาซิ”

รูปแบบการทำนา

การทำนาแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ทำนาที่ราบ (ปือแนบาโร๊ะ) และที่ราบลุ่ม (ปือแนกูแบ) เมื่อก่อน น้ำขังตลอดทั้งปี ไม่มีลำคลอง ดินนุ่ม เหมาะแก่การทำนามาก ต่อมาได้มีการขุดคลอง (ประมาณ 25 ปีมาแล้ว) ทำให้น้ำไหลลงทะเลอย่างรวดเร็ว โดยไม่ขัง ทำให้ดินเริ่มแข็งขึ้นการปลูกข้าวของคนบ้านกาเต็งแบ่งแปลงไว้เป็นข้าวนก เป็นข้าวเม็ดเล็กๆ มีการทำนาในที่ลุ่ม และนาในที่ราบ

นาในที่ลุ่มต้องถางหญ้าที่มีปล้องเป็นเหลี่ยม เป็นหญ้าที่นำมาทอเป็นเสื่อได้ นาลุ่มทำยากกว่า เวลาเก็บเกี่ยวข้าวต้องลุยโคลนหรือต้องนั่งเรือไปเกี่ยวข้าว ชาวบ้านจึงนิยมทำนาในที่ราบมากกว่า

พันธุ์ข้าวพื้นเมือง

พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูก มี 10 สายพันธุ์ แบ่งเป็นสายพันธุ์ที่เคยมีและสูญหายไปแล้ว 5 สายพันธุ์ คือ ปาติชะมอโร ปาติบุแม ปาติชาเยาะ ปาติลือมูบาเซาะ และสายพันธุ์ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในปัจจุบันมีเพียง 5 สายพันธุ์ คือ ปาติจาเตะ ปาติบุรง ปาติลิมะ ปาติอาเนาะนาขอ ปาติปูโละ ปาติสามิแลตากา

เครื่องมือที่ใช้ในการทำนา

เครื่องมือในการทำนาของบ้านกาเต็ง ได้แก่ เคียวดายหญ้า (ตาเยาะ), จอบ (เจ้าะ), คันไถ (เอียงกาลอ), คันไถที่พาดคอ (ดือนิง), คันบึงคับ (นางา), พานไถ (นอละ), คราด (ซื่อระ), กะละมัง (แบแซ็ง), ที่ใส่ข้าวหลังเกี่ยว (ฆารง), ซูเป๊ะ ที่หาบของ (ดาจา), กระดัง (บาแด), หนั้ววัว(บลูแล), ครกตำข้าว (ลือซง), สากตำข้าว (ฮูลู)

ภาพกระสอบใส่ข้าวหลังเก็บเกี่ยว

เสื่อหนังวัวนำมาปูรองแล้วเหยียบบวดข้าวให้หลุดจากรวงก่อนนำไปมัด

เครื่องแต่งกายของชาวบ้านกาเต็ง

เครื่องแต่งกายระหว่างการทำนา เสื่อแขนยาว (บายูตาเงปาแย), กางเกงขายาว (สลุวากากีปาแย), รองเท้าบูธ (กาซึเบาะ - สมัยก่อนใช้เท้าเปล่า), หมวกทำจากเปลือกสาธุ (แกเนาะ), ผ้าโพกหัวโดยใช้ผ้าขาวม้าแล้วใส่หมวกทับ (กายจือลือกง), ถุงมือ(ซารงตาเง)

ภาพการโพกผ้าตามแบบฉบับชาวบ้านกาเต็ง

ขั้นตอนการทำนา

ก่อนทำครั้งแรกจะทำบุญเลี้ยง โดยหุงข้าวเหนียว (นาชิปุโล๊ะ) ทำเลี้ยงที่บ้านและ ที่แปลงนา ดูเดือนขึ้นเดือนหงาย ดูสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำในพื้นที่ทำนา (แต่ละปีไม่เหมือนกัน) ดูอาร์ (ขอพรจากพระผู้เป็นเจ้า) ให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ไม่ให้มีสิ่งใดมาทำลายนาข้าว

ชาวนาให้ข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอย่างปาดิสิมา ปลูกในพื้นที่ต่างกันจะให้ผลผลิตไม่เหมือนกัน ปลูกในที่ราบให้ผลน้อยกว่าที่ลุ่ม ในฤดูกาลนี้ ปลูกข้าวพันธุ์ปาดิสิมาร้อยละ 90 และข้าวพันธุ์จะนะร้อยละ 10 วิธีการสังเกตว่าถึงฤดูกาลทำนาแล้วจะดูดวงดาว ที่เป็นดาว 7 ดวงเรียงตัวเป็นรูปสามเหลี่ยมหัวคว่ำ ตอนเช้ามีตจะอยู่ในมุม 9 นาฬิกา เดิมจะอยู่ทางตะวันออก แต่พอเคลื่อนตัวไปอยู่ทางทิศตะวันตกหรือมองไม่เห็นกลุ่มดาวนั้น จะถือว่าพ้นช่วงการทำนาไปแล้ว

การปลูกข้าวจะเริ่มจากแช่เมล็ดข้าวเปลือกไว้สองคืน จากนั้นก็ยกขึ้นมาสะเด็ดน้ำตั้งทิ้งไว้อีกสามคืน จะเห็นว่าเริ่มมีรากงอกออกจากเมล็ดข้าวเปลือก ช่วงนี้เรียกว่า “งอกราก” (ตุโมะอากา) จากนั้นจะนำไปหว่านในแปลงเพาะกล้า รอสัก 3-4 วันจะเริ่มแทงเป็นต้นกล้า (ชีอมา) เมื่อแทงต้นกล้าจะเริ่มเติบโตมากขึ้น รอไปอีก 40 วันจะได้อายุข้าวที่สามารถถอนจากแปลงเพาะกล้านำไปปักดำในนาข้าว ถ้าทิ้งไว้นานกว่า 40 วัน เช่นผลอทิ้งไว้ 2 เดือน จะเกิดรากงอกที่กลางลำต้น (ชีอมากูบู) ต้นกล้าแบบนี้จะนำไปใช้ปักดำไม่ได้ เพราะรากจะไม่ยึดดิน ทำให้ต้นข้าวล้ม แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้จริงต้องปักลงให้ลึกกว่าปกติ เพื่อให้รากอยู่ในดินทั้งหมด แต่ถ้าปักลึกมากเกินไปต้นข้าวจะไม่โต เคล็ดลับคือจะมีการแช่ต้นกล้าด้วยปุ๋ยมูลค่างควา 2 คืบ ก่อนนำไปปักดำ ซึ่งจะไม่ต้องใช้ปุ๋ยระหว่างทำนาอีกเลย หลังจากดำนาได้ 1 สัปดาห์ จะเริ่มแทงยอด แสดงว่าอาการดี คือรอด (ปุโล๊ะ) ต้นกล้าไม่ตายประมาณ 1 เดือนจะแตกหน่อ อาจจะใส่ปุ๋ยในช่วงนี้อีกครั้ง ต่อไปอีก 3 เดือนเริ่มออกเป็นรวง เรียกว่าระยะตั้งท้อง (บูติง) จากนั้นจะแทงช่อเป็นรวงข้าวไปจนถึงเก็บเกี่ยวได้

ศัตรูของต้นข้าวและการจัดการของชาวนาบ้านกาเต็ง

ศัตรูของนาข้าวในพื้นที่บ้านกาเต็ง ได้แก่ หนอน ที่มีจะมาช่วงหลังดำนา หนู วัว และนก ซึ่งชาวนามีวิธีกำจัด ดังนี้

หนอน ชาวนาไม่ได้แก้ไขเนื่องจากไม่ระบาดมากนัก เพียงระวังในบางแห่งที่น้ำแห้งจนเกิดหนอน

หนู จะมาในช่วงข้าวเริ่มตั้งท้องออกรวงต้องใช้ยาเบื่อหนู แต่สมัยก่อนจะเกณฑ์ชาวนาไปหารูหนู เพื่อขุดรูล่อให้ออกมาแล้วช่วยกันตี

วัว ในสมัยก่อนไม่มีปัญหา เพราะมีการแบ่งเป็นฤดูปลูก (ข้าว) และฤดูปล่อย (วัว) ที่ชัดเจน ปัญหามาเกิดในช่วงหลังๆ มีวิธีแก้ไขคือประชาสัมพันธ์ ตั้งกฎระเบียบ ปรับเป็นเงินกับเจ้าของวัวที่ปล่อยให้วัวไปกินข้าวในนา

นก ไม่ได้แก้ปัญหา เนื่องจากมีความเสียหายน้อยมาก ไม่มีการใช้หุ่นไล่กาเหมือนภาคอื่น

เทศกาลหลังเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวจะมีการละหมาดฮายัต มีการเล่นว่าว ส่วนการเล่นที่ไม่ได้จัดกันแล้วคือชนวัว มีการนำข้าวใหม่มาทำขนมเลี้ยงกัน เช่น ข้าวเม่า (เบ็ง) โดยนำข้าวเหนียวมาแช่น้ำ ก้อนนำไปคั่วและตำ กินกับกะทิ น้ำตาลแว่น และบดกับครกตำข้าว ใส่มะพร้าวอ่อนขูด ใส่น้ำตาลปี๊บ เกลือ แล้วมาตำอีกครั้ง จนเป็นแป้งนิ่มๆ พอนำมาผึ่งลมจะเริ่มแข็งตัว เก็บได้นาน 4-5 วัน เป็นที่นิยมทำหลังเก็บเกี่ยว แต่ปัจจุบันหากินได้ยาก เพราะปีไหนที่ข้าวสุกพร้อมกันทั้งหมดก็ไม่มีข้าวที่ยังไม่สุกคัดันมาทำขนมปอเอาะ

สมัยก่อน มีการเก็บเกี่ยวข้าวได้ถึงสองรอบ เมื่อเกี่ยวรอบแรกไปแล้ว ชาวนาจะรอให้ต้นข้าวเดิมออกรวงขึ้นมาใหม่ เพื่อเก็บเกี่ยวข้าวได้อีกรอบ เรียกว่า “ลูกเช่า” (อาเนาะลูตึก หรือ อาเนาะลูตุ้) แต่ปัจจุบันไม่นิยมทำแล้ว เพราะหลังเก็บเกี่ยวรอบแรกเสร็จ จะปล่อยวัวให้ไปกินตอซังที่เหลือ

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำขนมปอเอาะ

ข้าวซ้อมมือและขนมปอเอะที่ได้จากข้าวที่เก็บเกี่ยวใหม่

ข้าวเก็บเกี่ยวใหม่ นำมาโม่เป็นแป้ง ห่อใบตองไปนึ่ง
แล้วนำมากดด้วยพิมพ์รีดเป็นเส้นขนมจีน (ละซอ)

ชะกาดข้าว ทานบรีจาคเพื่อสังคม

หลังจากเก็บเกี่ยว สิ่งที่มีมุสลิมต้องทำคือการจ่ายชะกาด (Zaekae) โดยชาวนาคณใดที่ปลูกข้าวได้ปริมาณ 300 กันตัง (1 กันตัง = 2.4 กิโลกรัม หรือถ้าคิดเป็นลิตรแบบอาหรับจะเท่ากับ 5 ลิตร กับ 1/3 ลิตร ถ้าเป็นลิตรแบบไทยจะเท่ากับ 4 ลิตร เนื่องจากลิตรของอาหรับจะมีขนาดเล็กกว่าไทย) ขึ้นไป ต้องจ่ายเป็นทานในอัตราส่วน 100 กันตัง : 10 กันตัง โดยใช้เครื่องชั่งที่ทำจากไม้ในการตวง ชะกาดมักจะจ่ายให้กับคนจนที่มาช่วยเกี่ยวข้าว ซึ่งจะได้ทั้งค่าจ้างและข้าวเปลือก ตาซึ่งมานำมาผูกไว้กับชื้อ แล้วนำข้าวมาชั่งให้ชิดที่กำหนดไว้ ะให้เท่าๆ กันทุกครั้งก็นำมาชั่ง พอชั่งได้ 9 ครั้ง ครั้งที่ 10 จะถือเป็นชะกาดที่ต้องบริจาคไป การจ่ายชะกาดอีกรูปแบบหนึ่งคือนับจำนวนมัด โดย 100 มัด (ซีอมา) จะจ่ายชะกาดให้ 10 มัด แต่ไม่นิยม เพราะเสี่ยงต่อจำนวนข้าวที่คลาดเคลื่อน และอาจไม่ตรงตามหลักศาสนาอิสลามได้

ภาพแสดงวิธีการใช้เครื่องชั่งข้าวเปลือกเพื่อจ่ายชะกาด (ทานบรีจาค)

ยุงฉาง ความมั่นคงทางอาหารระดับครัวเรือน

การเก็บข้าวเปลือกที่ได้จากการเก็บเกี่ยว จะนำเข้ายุงฉาง (รูเมาะปาดิ) ไว้ทั้งหมด ไม่ได้แยกว่าจะเก็บข้าวไว้กินกี่ส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวสำหรับทำนาในฤดูกาลหน้าก็ส่วน เพราะไม่เคยมีเหตุการณ์ที่ข้าวหมดยุงฉางจนไม่เหลือไว้ปลูกเลย ลักษณะของยุงฉางจะยกพื้นขึ้นสูง มีช่องเป็นเหมือนหน้าต่างสูงประมาณ 1 คอกไว้ช่องเดียว สำหรับใส่ข้าวเปลือก เมื่อก่อนยุงฉางจะสร้างได้แข็งแรงกว่าสมัยนี้ มีความเชื่อในสมัยก่อนว่าเวลาจะไปนำข้าวเปลือกออกจากยุงฉาง ห้ามพูด และห้ามส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้ข้าวตื่น แต่สมัยนี้ไม่ถือความเชื่อแบบเดิมแล้ว

การรวมกลุ่มชาวบ้านกาเต็ง

หลังจากมีกิจกรรมฟื้นฟูนาร้างมาอย่างต่อเนื่อง มีชาวบ้านที่สนใจเข้าร่วมในการทำนาเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ตัดสินใจจัดตั้งกลุ่มเพื่อบริหารจัดการให้การทำนามีความยั่งยืนต่อไปได้ เริ่มจากให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลพื้นที่ทำนาของตนเองว่าอยู่ที่ใด จำนวนกี่ไร่ และปลูกข้าวสายพันธุ์ใด เพื่อเป็นฐานข้อมูลของกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของการมีกลุ่ม เพื่อจะได้เป็นกลไกประสานงานให้ส่วนราชการมาสนับสนุนการทำนาของชาวบ้านกาเต็งได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการรวมกลุ่มจะมีอำนาจต่อรองมากกว่าส่วนบุคคล

บรรดางบประมาณ อุปกรณ์หรือครุภัณฑ์ที่ได้รับการสนับสนุน จะนำมาเป็นเงินกองกลางของกลุ่ม โดยให้มีฝ่ายบัญชีรับผิดชอบ

สรุปแล้ว สมาชิกตั้งกลุ่มโดยให้ชื่อว่า “กลุ่มทำนาบ้านกาเต็ง” สมาชิกแรกเริ่มในการตั้งกลุ่มฯ จำนวน 36 คน มอบหมายให้นายมะรือซอดี ดอเลาะ เป็นประธานกลุ่ม ตั้งฝ่ายบัญชีเพื่อเก็บเงินจากสมาชิก 3 คน คือ 1) นายดอเลาะ ตาเยะ 2) นางอาชีสะ 3) เมาะเตะห์ เปิดบัญชีของกลุ่มฯ ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเย็งอ เก็บเงินจากสมาชิกเดือนละ 50 บาท เริ่มต้นเก็บเงินวันที่ 1 มกราคม 2553 หลังจากเก็บเงิน 2 ปี คาดว่าจะสามารถนำมาเป็นทุนหมุนเวียนได้โดยไม่ต้องเก็บเงินจากสมาชิกเพิ่มเติมอีก สามารถรับสมาชิกเพิ่มได้ตลอด กรณีสมาชิกขาดประชุมติดต่อกัน 3 ครั้งให้ตัดออกจากกลุ่มฯ โดยคืนเงินเก็บของสมาชิกคนนั้นคืนให้ทั้งหมด ปันผลเงินกำไรแบ่งให้คณะทำงาน 20%

บรรณานุกรม

ธนาทร พานทอง และคณะ.2549.แนวทางส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลศรีสว่าง
อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด.ร้อยเอ็ด : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
(รายงานการวิจัย)

นันทิยา หุตานุวัตร, สุวัฒน์ วีรพงษ์ธนากร และนพมาศ นามแดง.2549.ความเป็นไปได้ของการ
ผลิตข้าวหอมมะลิในระบบเกษตรอินทรีย์ที่จะเป็นอาชีพทางเลือกที่มีศักยภาพ
ในการแก้ไขปัญหาความยากจนสำหรับเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง : กรณีศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี.อุบลราชธานี : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย. (รายงานการวิจัย)

บุญเรือง จริยา และคณะ.2549.การผลิตแนวข้าวปลูกหอมมะลิคุณภาพดี ของเกษตรกรในพื้นที่
ตำบลศรีสว่าง อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด.ร้อยเอ็ด : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.(รายงานการวิจัย)

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์.2548.ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พฤกษ์ ยิบมันตรະສິຣີ ແລະ ຄະນະ.2548.โครงการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาระบบ
เกษตรยั่งยืน ระยะที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพชุมชนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
คุณภาพ.เชียงใหม่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.(รายงานการวิจัย)

วิรัช สุวัฒน์ และคณะ.2549.ศึกษาพันธุ์ข้าวพื้นบ้านที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่อำเภอ
ปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด.ร้อยเอ็ด : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
(รายงานการวิจัย)

แสวง รวยสูงเนิน.2548.สภาพและประเด็นปัญหาในระบบการผลิตและการตลาด
ข้าวอินทรีย์.ขอนแก่น : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (รายงานการวิจัย)

ภาคผนวก 1 ภาพกิจกรรม

แนะนำหน่วยประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดนราธิวาส และอธิบายแนวคิด
กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น วันที่ 3 มีนาคม 2551
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

พัฒนาจิตวิทยวิจัยเพื่อการฟื้นฟูร่างกาย วันที่ 11 เมษายน 2551
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

พัฒนาข้อเสนอโครงการร่วมกับชาวบ้านกาเต็ง วันที่ 25 เมษายน 2551
 ณ มัสยิดอัสดีนียะห์ บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

เตรียมความพร้อมทีมวิจัยเรื่องการใช้งบประมาณและวางแผนกิจกรรมการวิจัย
วันที่ 4 สิงหาคม 2551 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร
อำเภอเยื้อง จังหวัดนราธิวาส

ลงพื้นที่ร่วมกับหมอดิน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดิน เพื่อกำหนดพื้นที่ฟื้นฟูนาร้าง
วันที่ 7 สิงหาคม 2551 ณ บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดิน ให้ความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินส่งตรวจ
เพื่อการฟื้นฟูสภาพดิน วันที่ 22 สิงหาคม 2551 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง
หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดิน แจกผลการตรวจสอบสภาพดิน แนะนำการปรับปรุงให้เหมาะสม
กับการทำนาข้าว วันที่ 19 ธันวาคม 2551 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง
หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ถอดองค์ความรู้การทำนาแบบดั้งเดิมของชาวบ้านกาเต็ง วันที่ 28 มกราคม 2552
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ถอดองค์ความรู้การทำนาแบบดั้งเดิมของชาวบ้านกาเต็ง วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

งานทำบุญข้าวใหม่บ้านกาเต็ง วันที่ 28 เมษายน 2552
ณ ทุ่งนาบ้านกาเต็ง ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาการทำนา วันที่ 17 มิถุนายน 2552
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

สรุปผลการฟื้นฟูนาร้างและหารือจัดตั้งกลุ่มทำน้าบ้านกาเต็ง วันที่ 13 พฤศจิกายน 2552
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านกาเต็ง หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

สรุปผลการทำนาในฤดูกาลที่ผ่านมา การเก็บพันธุ์ข้าว และการแก้ปัญหาหุนหาระบาด
วันที่ 23 พฤษภาคม 2554 ณ บ้านกาเต็ง ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

เก็บเมล็ดตาลมาปลูกเพื่อเป็นรังนกแสดธรรมชาติในระยะยาว วันที่ 16 มิถุนายน 2554
ณ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเร จังหวัดปัตตานี

ทำแผนผังที่นาและปลูกต้นตาลเพื่อเป็นบ้านนกแสกในอนาคตเพื่อแก้ปัญหาหนูนา
วันที่ 17 มิถุนายน 2554 ณ หมู่บ้านกาเต็ง ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรในการแก้ปัญหาหุนหาระบาดด้วยเชื้อโปรโตซัว
วันที่ 1 กันยายน 2554 ณ ศูนย์บ้านกาเต็ง ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ภาคผนวก 2 รวมข่าวการฟื้นฟูนาไร่และการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง

วันอังคาร ที่ 26 เมษายน 2554 เวลา 0:00 น

หวั่นข้าวพื้นเมืองสูญพันธุ์

นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เปิดเผยว่า ในปี 2554 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 84 พรรษา ดังนั้น ส.ป.ก. ได้ร่วมมือกับเครือข่ายปราชญ์เกษตร แกนนำเกษตรกร ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชน พื้นที่นิคมการเกษตร และนิคมเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน จัดทำโครงการรวบรวม ข้าว 84 สายพันธุ์ เพื่อเฉลิมฉลองพระบารมี โดยมีการรวบรวมพันธุ์ข้าวจากพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน และเครือข่าย 69 จังหวัด ทั่วประเทศ

ทั้งนี้ การรวบรวมข้าวมากถึง 84 สายพันธุ์ถือเป็นโครงการน่ายกย่องที่จะประกาศให้รู้ว่ปัจจุบัน ยังมีข้าวพื้นเมืองที่สามารถฟื้นฟู และพัฒนาไม่ไห้หายไปจากแหล่งผลิต หรือท้องถิ่นที่ผลิตข้าวด้วย ความเป็นไทย การพึ่งพาตนเองในการปลูกข้าวและบริหารจัดการข้าวได้ครบวงจร รวมทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้บริโภคข้าวได้รู้จักพันธุ์ข้าวของไทยเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเกษตรกรเองยังสามารถ แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างผู้ผลิตข้าวและ เกษตรกรทั่วประเทศ ตลอดจนช่วยอนุรักษ์ และพัฒนาพัฒนาข้าวของไทย ไม่ให้สูญหายไปจาก ประเทศได้อีกด้วย.

วันพฤหัสบดี ที่ 13 มกราคม 2554 เวลา 0:00 น

ข้าวล้มต่อซังผลผลิตดี

ข้าวล้มต่อการทำนาข้าวด้วยต่อซังข้าวเดิมแทนการหว่านด้วยเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยย่ำต่อข้าว เดิมให้ล้มหลังการเกี่ยวข้าว ตามฤดูกาลเสร็จเรียบร้อย ภายในเวลา 10-15 วัน ต้นข้าวรุ่นที่ 2 จะแตก หน่อขึ้นมาจากกอข้าวเดิม

ต้นข้าวที่งอกขึ้นมาใหม่จะเติบโตและให้ผลผลิตเช่นเดียวกับข้าวนาหว่านน้าตามในครั้งแรก หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วโดยไม่ต้องไถพรวนดินและหว่านกล้า เหมือนการทำนาหว่านน้าตาม ตามปกติ เพียงแต่เกลี่ยฟางข้าวให้สม่ำเสมอ ย่ำให้ต่อข้าวล้ม หลังจากนั้น 10-15 วัน ก็วิดน้ำเข้านา

และคอยดูแลน้ำไม่ให้ขาดหลังย่ำต่อข้าวแล้ว อย่าให้น้ำขังจนกว่าข้าวจะงอก หลังจากข้าวงอก วิตน้ำเข้านาอย่าให้ดินแห้งเกิน 10 วัน ไม่เช่นนั้นข้าวเปลือกที่ตกอยู่บนพื้นดินในนาจะงอกขึ้นมาแทรกกับต้นข้าวที่งอกจากตอ ทำให้มีข้าวสองรุ่นอยู่ในแปลงเดียวกัน ข้าวสองรุ่นอายุไม่เท่ากันก็จะแกไม่เท่ากันทำให้เก็บเกี่ยวลำบาก

การปลูกข้าวโดยใช้ตอซังเดิมเกิดผลดีต่อดินคือ ฟางข้าวที่เน่าแล้ว จะเน่าเปื่อยผุพัง เป็นปุ๋ยธรรมชาติ ทำให้ดินร่วนซุยดีขึ้น และช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ครั้งต่อครั้ง ข้อดีอีกประการของการทำนาข้าวล้มตอคือได้ต้นข้าวที่แข็งแรง และทนทานต่อการรบกวนของศัตรูพืชอย่างหอยเชอรี่ และเพลี้ยไฟมากกว่าข้าวหวานน่าน้ำนม ข้อควรคำนึงในการปลูกข้าวล้มตอซัง คือแปลงนาต้องสม่ำเสมอ พื้นที่ที่เป็นท้องกระทะ แบบตรงกลางลึก ข้างๆ เป็นที่ดอน ไม่ควรทำการปลูกข้าวล้มตอซัง เพราะจะทำให้มีน้ำขังและจะทำให้ตอซังเน่า ต้นข้าวที่ปลูกครั้งแรกด้วยเมล็ดต้องแข็งแรงปราศจากโรคแมลง

เก็บเกี่ยวข้าวในระยะพลับพลึง โดยระบายน้ำออกจากแปลงนา ให้ดินมีความชื้นเหมาะสมประมาณ 50% ทดสอบได้ด้วยการหยิบบดินในแปลงนานั้นเป็นลูกกระสุนได้แสดงว่าความชื้นเหมาะสม

การปลูกข้าวตอซัง จะเริ่มตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวให้กระจายฟางคลุมตอซังทั่วแปลงนา ใช้ลูกยางย่ำตอซัง ประมาณ 4 เทียว ย่ำให้ราบติดกับพื้นดิน ฟางที่คลุมให้ราบเรียบ อย่าให้ตอซังกระดกขึ้นจากนั้นประมาณ 3-4 วัน ข้าวจะเริ่มแทงหน่อเล็กจากข้อที่ 2-3 หรือปลายตอซังออกมา

หลังย่ำตอซังเกษตรกรต้องตรวจสอบว่าฟางที่คลุมจุดใดหนาให้เอาออกคลุมบาง ๆ ปล่อยให้วัชโรจนกว่าหน่อข้าวงอกขึ้นมามี 2-3 ใบ ซึ่งอายุข้าวจะประมาณ 10 วัน นับจากวันย่ำฟาง สังเกตว่าการเจริญเติบโตจะแตกต่างกันกับข้าวหวานน่าน้ำนม โดยต้นจะใหญ่กว่า รากจะหนาแน่นกว่า หาดอาหารได้ดีกว่า ข้าวล้มตอซังที่สมบูรณ์ จะแตกหน่อ 3-4 หน่อ ต่อ 1 ต้นซัง

สูบน้ำเข้าแปลงนาและใส่น้ำหมักชีวภาพในอัตรา 200 ลิตรต่อพื้นที่ 15 ไร่ พอแฉะ แต่อย่าให้น้ำมากจะทำให้ฟางที่คลุมลอย หลังระบายน้ำเข้า 1 วัน ใส่ปุ๋ยสูตรเร่งการเจริญเติบโต และเร่งขบวนการย่อยสลายของตอซังและฟาง จากนั้นรักษาน้ำในนาไม่ให้รั่ว เพื่อไม่ให้ปุ๋ยที่ใส่สูญหายจากนั้นก็คอยดูแลการเจริญเติบโตของต้นข้าวและรอวันเก็บเกี่ยว

การปลูกข้าวแบบล้มตอซังจะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการเพาะปลูกได้มาก ขณะที่ผลผลิตที่ออกมาไม่ต่างจากการปลูกในครั้งแรก.

วันอังคาร ที่ 24 สิงหาคม 2553 เวลา 0:00 น

กองทุนชาวนา ใกล้เคียงจริง

ชาวนาคือกระดูกสันหลังของชาติ ผู้ที่มีบุญคุณต่อคนไทยทุกคนที่ปลูกข้าวให้เราได้มีกินอย่างไม่ออดอยาก แต่ทุกวันนี้ยังเห็นชาวนาออกมาประท้วงขอความเป็นธรรมอยู่ตลอดเพราะทำนาหลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน แต่ไม่เคยลืมตาอ้าปากมีชีวิตที่สุขสบายอย่างอาชีพอื่นเขาเลย มีหน้าซ้ำยังต้องเป็นหนี้สิน ชักหน้าไม่ถึงหลัง จนทำให้ลูกหลานชาวนาไม่มีคนไหนอยากจะสืบทอดอาชีพต่อจากบรรพบุรุษ เพราะมองไม่เห็นอนาคต...

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีความพยายามที่จะจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชาวนา เพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับชาวนาทุกคน ซึ่งขณะนี้ ความพยายามดังกล่าว เริ่มจะเป็นผลชัดเจน เมื่อคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรฯ เสนอเรียบร้อยแล้ว

นายธีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ขณะนี้ กระทรวงเกษตรฯ ได้ทำการยกร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชาวนาไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมี 7 หมวดที่สำคัญ ได้แก่ หมวด 1 ว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งกองทุนและลักษณะของกิจการกองทุน หมวด 2 เรื่องการควบคุมและการบริหารจัดการของกองทุน หมวด 3 สำนักงานกองทุนสวัสดิการชาวนา หมวด 4 สมาชิกและสิทธิประโยชน์ของสมาชิก หมวด 5 การเงิน การบัญชีและการตรวจสอบ หมวด 6 การควบคุมกำกับกับการจัดการทุน หมวด 7 บทกำหนดโทษ

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการดังกล่าวมีทั้งสิ้น 57 มาตรา โดยขอยกตัวอย่างมาตราที่สำคัญ คือ องค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ ชาวนา มีชื่อย่อว่า คณะกรรมการ กสช. ทำหน้าที่ควบคุมและบริหารกิจการของกองทุน ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธานกรรมการ และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านข้าวและกฎหมายด้านละ 1 คน และด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน หรือการธนาคารอีกด้านละ 1 คน และที่สำคัญจะต้องมีผู้แทนชาวนา 6 คน

สำหรับกรอบแนวคิดที่สำคัญ ของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชาวนา นั้นมีอยู่ 5 แนวทางหลักด้วยกัน คือ 1) เป็นสวัสดิการ เพื่อประโยชน์สำหรับสมาชิกที่ประกอบอาชีพทำนาโดยเฉพาะและมีรายได้แน่นอน 2) มีการเก็บเงินเข้ากองทุน โดยคำนวณจากฐานรายได้ของการจำหน่ายข้าวเปลือกในแต่ละปี 3) จัดให้มีสวัสดิการด้านอื่นๆ เช่น การจัดหาปัจจัยการผลิตและอื่นๆ ให้กับผู้ประกอบอาชีพทำนา 4) รัฐบาลสามารถพิจารณาเงินสมทบจากฐานภาษีรายได้ของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับข้าว ซึ่งจะทำให้กองทุนมีความมั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น 5) เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ชาวนาเห็นว่าอาชีพทำนามีเกียรติศักดิ์ศรีและมั่นคง ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนรุ่นใหม่มีความรักและยึดถือการประกอบอาชีพทำนาต่อไป

กองทุนสวัสดิการชาวนาเปิดโอกาส ให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ โดยมีข้อจำกัดขั้นสูงของพื้นที่นา เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรฯ จะเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะชาวนาให้เข้ามามีส่วนร่วมในกำหนดรูปแบบการส่งเงินสะสมเข้ากองทุนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ที่ชาวนาจะได้รับจากกองทุน เช่น เงินบำนาญชราภาพ เงินชดเชยกรณีทุพพลภาพและเสียชีวิต เงินสงเคราะห์บุตร รวมทั้งการจัดหาปัจจัยการผลิตโดยไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนที่รัฐบาลจัดหาให้อยู่แล้ว

เช่น ค่ารักษาพยาบาล พร้อมกันนี้ กระทรวงเกษตรฯ จะเร่งหาวิธีบริหารจัดการกองทุนสำหรับสมาชิก บางรายไม่ให้เข้าช้อนกับกองทุนอื่น โดยจะศึกษาข้อมูลการจัด ตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับเกษตรกร แยกออก จากสวัสดิการพื้นฐานสำหรับประชาชนทั่วไปมาประกอบด้วย

...การที่รัฐบาลเห็นควรให้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชาวนาขึ้นมานั้น เพื่อต้องการให้เป็นอาชีพที่มีศักดิ์ศรี เพราะเห็นว่าประเทศไทยมีชาวนามากถึง 3.7 ล้านครัวเรือนหรือ 15-17 ล้านคนหรือคิดเป็น 64% ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยในแต่ละปีสามารถปลูกข้าวได้ผลผลิตมากถึง 30 ล้านตัน สร้างรายได้เข้าประเทศปีละ 180,000-200,000 ล้านบาท และมีการบริโภคในประเทศ คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 230,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ข้าวยังเป็นวิถีชีวิตของคนไทย และชาวนาเป็นอาชีพยากลำบากตากแดดตากฝน ฐานะยากจน ที่สำคัญชาวนามีอายุมากขึ้น ขณะที่คนรุ่นใหม่ปฏิเสธการสืบทอดอาชีพ หากสถานการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปจะทำให้อนาคตประเทศไทยอาจไม่มีผู้ทำหน้าที่เพาะปลูกข้าว จะก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศ และสูญเสียความเป็นผู้นำด้านข้าวของโลกในที่สุด.

วันอังคาร ที่ 04 พฤษภาคม 2553 เวลา 0:00 น

พลิกฟื้นนาร้างคืนนาดี ให้เกษตรกรขายแดนใต้

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนใต้ของไทย ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่รบกวนการเยียวยาแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องด้วยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิตที่ไม่ปกติสุข หรือแม้กระทั่งการประกอบอาชีพก็ค่อนข้างลำบาก

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดแผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูลขึ้นมา โดยวางกรอบงานระยะยาวไว้ 4 ปี เริ่มตั้งแต่ ปี 2552-2555 มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีมุสลิมเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาความไม่สงบและเร่งรัดพัฒนาพื้นที่พิเศษจังหวัดชายแดนใต้ ยกระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยจาก 64,000 บาทต่อปี เป็นไม่ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และเพิ่มมูลค่าการผลิตภาคการเกษตรประมาณปีละ 10,600 ล้านบาท

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาภาคเกษตรภายใต้ แผนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งนายธีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรฯ กล่าวว่า แผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนใต้ในส่วนที่กระทรวงเกษตรฯรับผิดชอบ นั้นมีทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ โดยเฉพาะด้านพืชนั้น ได้เน้นเรื่องการฟื้นฟูนาร้างเพื่อปลูกข้าว เป้าหมาย 2 แสนไร่ เนื่องจากที่ผ่านมาการปลูกข้าวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่เพียงพอต่อ การบริโภคในท้องถิ่น เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น พื้นที่ที่เหมาะสมในการทำนามีน้อย พื้นที่ บางส่วนเป็นดินเปรี้ยวและดินเค็มทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประกอบกับเกษตรกรหันไปปลูกพืช เศรษฐกิจตัวอื่นที่ให้ผลตอบแทน สูงกว่า

นอกจากนี้ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกร ไม่สามารถปลูกข้าวได้อย่างเต็มที่ เกษตรกรจำนวนมากได้ปล่อยที่นาให้กร้างว่างเปล่าและหันไป ประกอบอาชีพอื่นแทนส่งผลให้มีการสั่งซื้อข้าวจากจังหวัดอื่นมาบริโภคปีละไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท

ดังนั้น เพื่อเป็นการฟื้นฟูนาร้างที่ถูกทิ้งร้างในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ทั้ง 5 จังหวัด ให้กลับมา เป็นแหล่งอาหารอย่างยั่งยืน สามารถบริโภคได้อย่างพอเพียงในครัวเรือน กระทรวงเกษตรฯ จึงได้จัด ให้มีโครงการฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าวขึ้น โดยมีเป้าหมายดำเนินการใน 696 หมู่บ้าน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งขณะนี้เกษตรกรเข้าร่วม 912 ราย พื้นที่ 4,064 ไร่

รูปแบบการดำเนินงานของโครงการฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าวขึ้นนั้นเป็นการบูรณาการ ระหว่างกรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร โดยกรมพัฒนาที่ดินรับหน้าที่ปรับ สภาพพื้นที่นาร้างให้มีความเหมาะสมสามารถทำการปลูกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมการข้าว ให้การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวจำนวน 15 กก.ต่อไร่ และปุ๋ยเคมี 20 กก.ต่อไร่ ให้กับเกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการ พร้อมกันนี้กรมการข้าวจะร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตรในการถ่ายทอด เทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรต่อไป

“กระทรวงเกษตรฯ มีความมุ่งมั่นอย่างยิ่งว่าจะสามารถพลิกฟื้นผืนนาที่เคยเป็นอู่ข้าวอู่น้ำ ของพื้นที่ชายแดนใต้ ให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำนาควบคู่กับ การประกอบอาชีพอื่นได้อย่างยั่งยืน นำมาซึ่งการสร้างรายได้ที่มั่นคงต่อไปในอนาคต” นายธีระ กล่าว

นอกจากโครงการฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าวแล้ว กระทรวงเกษตรฯ ยังได้ทำโครงการฟื้นฟู นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันขึ้นด้วย ซึ่งก็แล้วแต่ความสมัครใจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ว่าต้องการจะปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ทิ้งร้างเพื่อประโยชน์ในการปลูกพืชชนิดใดนั่นเอง.

วันที่ 26 มกราคม 2552 01:00

ข้าวพื้นเมือง ข้าวแท้ ของไทย

โดย : ภัทรดา ฤทธิ์แดง, กมลพร สิทธิชัย

หลังจากข้าวกล้องเบียดตัวสู่ตลาดด้วยกระแสห่วงใยสุขภาพ ล่าสุดพบข้าวชื่อแปลก ๆ ถูกนำเสนอเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ ข้าวสังข์หยด หอมมะลิแดง ฯลฯ

ก่อนซื้อข้าวสักถุงนอกจากราคา ยี่ห้อ ความอร่อยและหุงขึ้นหม้อแล้ว คุณเลือกจากอะไรอีกบ้าง...

ผู้ผลิต แหล่งที่มา หรือพันธุ์ ที่อาจพิมพ์กำกับไว้ตัวเล็กๆ ปลายถุง คนที่ใส่ใจตัวเอง คงต้องดูบ้างล่ะ แต่ครั้งจะให้ลึกลงไปอย่างไประยะไร พันธุ์ข้าวมาจากไหน เก็บเกี่ยวกันอย่างไร คงสุดวิสัยจริงๆ

แล้วถ้าไปให้ไกลถึง 'ข้าวพื้นเมือง' คงต้องถามตัวเองก่อนว่า เรารู้จักข้าวอะไรบ้าง นอกจากข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง ข้าวเหนียว และข้าวสาลี!

แต่ถ้าเราคิดว่า มันคือ 'จานหลัก' ที่เราต้องกินทุกวัน เรื่องยิบย่อยพวกนี้ล้วนส่งผลต่อร่างกายทั้งสิ้น

'ข้าวพื้นเมือง' เรื่องพื้นพื้น (บ้าน)

'ข้าวพื้นเมือง' หรือ 'ข้าวพื้นบ้าน' กำเนิดจากการเพาะพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ทรหดต่อแดดฝน เหมาะกับดินในท้องที่โดยฝีมือการคัดเลือกของชาวนาในท้องถิ่น ปลูกแล้วจึงเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ส่งต่อจากลูกสืบหลาน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการกลายพันธุ์ของข้าวตามธรรมชาติเมื่อเพาะปลูกข้าวหลายๆ พันธุ์ในท้องนาเดียวกัน ข้าวสายพันธุ์เดิมก็แอบผสมปนกันเป็นข้าวพันธุ์ใหม่ แต่เมื่อไม่พอสายตาชาวนาผู้เฝ้าสังเกต ข้าวพันธุ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจะถูกเก็บรักษาพันธุ์ไว้หว่านนาในฤดูต่อไป

ชื่อเรียกพันธุ์ข้าวที่ชาวนาพบจึงออกมาเป็นแบบบ้านๆ อย่างตาแห้ง หน่วยเขือ หอมมะลิแดง เล้าแตก แม่หม้ายคานหัก เจ๊กกระโดด ชัยนาทหรือชื่ออื่นๆ อีกสารพัน ซึ่งอาจตั้งตามสถานที่สีเปลือกและอีกร้อยแปดสุดแต่ชาวบ้านจะคิดสรรค์

การคัดเลือกพันธุ์ข้าว ไม่ใช่ผู้ปลูกเท่านั้นที่ทำการเก็บรวบรวมเพื่อหาสิ่งที่ดีที่สุด ทางราชการเอง เริ่มอย่างเป็นทางการในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้จัดประกวดสายพันธุ์ข้าว เพื่อยกระดับมาตรฐานการส่งออกข้าวของไทย ให้นำพันธุ์ดีมาปลูก และส่งออกต่างประเทศต่อไปตั้งแต่ พ.ศ.2441

แต่ปัจจุบัน ข้าวพื้นเมืองถูกแย่งตำแหน่งด้วยข้าวพันธุ์ผสมที่ทางราชการส่งเสริม ตามมาด้วยการหนุนนำจากบริษัทภัยรายใหญ่ ทำให้สายพันธุ์ส่วนใหญ่ไม่อยู่ในกำมือของเกษตรกรอีกต่อไป แต่ต้องตามง้อบริษัทตั้งแต่ซื้อเมล็ดพันธุ์ ยาปราบศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี วิถีแห่งชีวิตเดิมๆ จึงกลายเป็นฝันกลางวันกลางทุ่งที่แห้งผาก เพราะดินเสื่อมคุณภาพจากสารเคมี

ตั้งหลักไมล์ให้ข้าวพื้นเมือง

วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี(ไบโอไทย) ให้เหตุผลสี่ข้อว่าทำไมต้องกลับมามองหาข้าวพันธุ์พื้นเมือง

เหตุผลประการแรก คือ การผสมพันธุ์ข้าวสมัยใหม่เน้นผลผลิตต่อไร่ แต่ไม่ให้ความสำคัญด้านอื่น

“การปรับปรุงพันธุ์ข้าวสมัยใหม่เน้นอย่างเดียวคือ การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพื่อให้เป็นอาหารเพียงพอแก่ประชากรโลก เวลาขายเป็นเงินจะได้เยอะๆ แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญด้านอื่นเลย เช่น สภาพแวดล้อม หรือโภชนาการข้าว ซึ่งได้รับความสนใจน้อยมาก”

ประการต่อมา ข้าวสมัยใหม่ทำลายฐานพันธุ์ข้าวพื้นเมือง หากไม่มีการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ฐานพันธุ์กรรมข้าวจะแคบลงจนไม่หลงเหลือสายพันธุ์กรรม ที่จะนำมาเชื่อมต่อเพื่อปรับปรุงพันธุ์ในอนาคต

ตามมาติดๆ ด้วยเหตุผลสองประการสุดท้ายที่วิฑูรย์บอกว่า เราต้องกลับมาหาข้าวพื้นเมือง ก็เพื่อป้องกันการผูกขาดพันธุ์ข้าวในระยะยาว ทั้งยังตอบรับกับกระแสเกษตรอินทรีย์ออร์แกนิกผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ในยุคที่ใครต่อใครเริ่มหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น

“ปัจจุบันพันธุ์ข้าวอยู่ในมือของบริษัทใหญ่ๆ ที่เป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ระยะยาวถ้าเกิดผูกขาด เกษตรกรจะไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงต้องจริงจังกับการฟื้นข้าวพื้นเมืองขึ้นมา เพื่อต่อสู้และฟื้นคุณค่าด้านต่างๆ ของข้าวกลับคืน ทั้งโภชนาการ ทั้งการไม่พึ่งพาเคมี ข้าวพันธุ์ใหม่ที่ถูกปรับปรุงต้องใช้ยาฆ่าแมลง แต่ข้าวพื้นเมืองใช้ปุ๋ยอินทรีย์และแข็งแรงกว่า” วิฑูรย์คร่ำหวอดในวงการข้าวบอก

ด้าน เดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ จังหวัดสุพรรณบุรี หนึ่งในองค์กรเอกชนที่สนับสนุน ให้เกษตรกรเพาะปลูกตามแนวเกษตรอินทรีย์ และพัฒนาสายพันธุ์ข้าวด้วยตนเอง บอกว่า ทุกวันนี้ชาวนาทั่วไปต้นทุนสูง ต้องเป็นหนี้เพราะทำพันธุ์ข้าวเองไม่เป็น จึงต้องไปซื้อพันธุ์ข้าวมา แถมยังจะต้องเสียค่าปุ๋ยค่ายาเพิ่มอีกต่างหาก ทำให้ต้นทุนสูงแต่ผลผลิตคุณภาพต่ำ กำไรลด

“รัฐบาลกลับไปส่งเสริมให้ปลูกข้าวพันธุ์ลูกผสม ทั้งที่บริษัทใหญ่คุมพันธุ์หมด ชาวนาที่ปลูกก็ต้องซื้อพันธุ์ตลอดทุกฤดู เพราะพันธุ์ข้าวลูกผสมพวกนี้ เก็บพันธุ์ไว้ปลูกต่อเองไม่ได้ มันจะกลายหมดราคาก็อยู่ที่ตันละ 150,000 บาท ทั้งที่ชาวบ้านทำพันธุ์เองต้นทุนแค่ตันละ 6,000-7,000 บาท” เดชา แจกแจง

ส่วนสนนราคาของพันธุ์ข้าวจากกรมการข้าวที่มีบริการจำหน่ายพันธุ์ ให้เกษตรกรนำไปปลูก หว่าน ราคาอยู่ที่กิโลกรัมละประมาณ 20 บาท

“ตอนนี้ชาวบ้านซื้อพันธุ์ข้าว 20 กว่าบาทยังเป็นหนี้เป็นสินขนาดนี้ คิดดูว่าถ้าต้องไปซื้อพันธุ์ข้าวราคาขนาดนั้นมาปลูกจะเป็นอย่างไร ถ้าเขาผูกขาดได้” เดชาจารย์ในถึงปัญหาเรื้อรัง

ยังไม่รวมค่าปุ๋ยค่ายาที่จะค่อยๆ เพิ่มสัดส่วนปริมาณมากขึ้น เพราะเดชาเปรียบเทียบว่าข้าวที่ใช้ปุ๋ยเคมีก็เหมือนคนกินเหล้าติดบุหรี่ ยิ่งใช้มีแต่ยิ่งต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเพราะดินเสื่อมสภาพ ข้าวก็อ่อนแอลงเหมือนคนติดยา ต้นทุนทับถมขึ้นไปในขณะที่ราคาข้าวไม่ได้เพิ่มขึ้น

“บางคนบอกว่าไม่มีทางหροก ปลูกโดยไม่ใช้ปุ๋ยใช้เคมีผลผลิตต่ำแต่มันทำได้ ไม่ต้องกลัวเลยว่าจะไม่มีข้าวกิน ลองมาดูที่นี่สิ เผลอๆ ได้ผลผลิตมากกว่าใช้ปุ๋ยใช้เคมีด้วยซ้ำ” เดชาทำให้พิสูจน์

ต่างมุมมองต่างมอง

ดูเผินๆ ข้าวพื้นเมืองอาจมีแต่เมล็ดๆ ควรสนับสนุนให้ปลูกในวงกว้าง แต่เมื่อมองจากอีกด้าน ความผันนี้ก็ดูเหมือนจะเลื่อนลอย โกล่ความจริง

“เทียบเป็นเปอร์เซ็นต์กำลังการซื้อมันศูนย์จุดกว่า เป็นแค่จุดเล็กๆ อย่างวัยทำงานอาจไม่ทานตลาดอาหารประเภทนี้มักเป็นคนเกษียณ คนมีเวลาว่างหรือให้ลูกหลานบริโภค ตลาดหลักคงไม่สนใจเพื่อการพาณิชย์ก็ไม่น่ามีคนมาทำลักษณะนี้” ทวีพันธ์ ซื่อต่อศักดิ์ เจ้าของบริษัทมิราเคิลไรซ์ จำกัด ผู้ทำธุรกิจเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายและส่งออกข้าวทั้งในและต่างประเทศ ชี้

แม้ข้าวพันธุ์พื้นเมืองจะแข็งแรง ทนแล้งทนฝน ไม่ต้องใช้สารเคมี แต่ข้อด้อยคือ สามารถให้ผลผลิตได้แค่ปีละ 1-2 ครั้ง เท่านั้น แตกต่างจากข้าวพันธุ์ใหม่ที่สามารถปลูกให้ผลผลิตได้สามถึงสี่ครั้งต่อปี

“ข้าวสายพันธุ์ดั้งเดิม มันเป็นข้าวที่ถูกต้องตามฤดูกาล ซึ่งสมัยนี้เรารอฤดูกาลไม่ได้หροก 1 ปีทำ 1 ครั้ง แต่ภาคกลางเรา 1 ปีทำ 3-4 ครั้ง มันต้องเป็นเพื่อการพาณิชย์ คนเราแค่หนึ่งวันเราทำอะไรตั้งมากมายกายกอง จะมารอ 1 ปีเพื่อรอฝนตก ทั้งที่ฝนทุกวันนี้ก็ไม่ได้ตกตามเวลา” หม่อมเจ้าของบริษัททั้งไว้ให้คิดต่อ

ทวีพันธ์บอกอีกด้วยว่า เป้าหมายของการกินข้าว คือการหาอาหารใส่กระเพาะให้อิ่มท้อง และคนไม่เลือกหροกว่าจะเป็นข้าวอะไร

“มาถึงหน้าร้านข้าวแคง ข้าวอะไรก็ตักใส่ปาก รับประทานเพื่อสุงาน ที่สำคัญวัยแรงงานเป็นตลาดใหญ่ของประเทศด้วย”

แต่ก็มีการเสนอมุมมองของนักเคลื่อนไหวจากมูลนิธิชีววิถีที่มองว่า ภายใต้สภาวะที่คนสนใจสุขภาพมากขึ้น คนต้องการข้าวที่ปลูกโดยไม่ใช้สารเคมี ข้าวพื้นเมืองจึงได้รับการยอมรับมากขึ้น

“อย่างข้าวหอมมะลิแดงที่คนนิยมมากขึ้น ข้าวสังข์หยดจากพัทลุงที่มีการสั่งซื้อขายในตลาดท้องถิ่นหรือการเข้ามาทำตลาดเฉพาะของตลาดข้าวเหนียวที่อุบลก็มีความเป็นไปได้มากขึ้นที่พันธุ์เมืองจะสามารถแข่งกับข้าวพันธุ์ผสม” วิฑูรย์

แนวคิดของวิฑูรย์ยังมองเห็นถึงโอกาสโตขึ้นของข้าวพื้นเมืองไทย ที่จะเข้ามามีส่วนแบ่งทางตลาด แข่งกับข้าวพันธุ์ลูกผสม เหมือนที่ วิฑูรย์ เรื่องเลิศปัญญากุล รองประธานและกรรมการมูลนิธิสายใยแผ่นดินและกรีนเนท องค์กรซึ่งดำเนินงานเกี่ยวกับการเปิดตลาดพืชปลอดสารพิษ บอกเล่าเกี่ยวกับตลาดนี้ว่า

“เป็นการตื่นตัวเรื่องอาหารพื้นถิ่น เราอยากหาของพื้นบ้านมาบริโภคมากขึ้น หลังค้นพบคุณค่าทางโภชนาการ โดยผู้บริโภคส่วนมากจะเป็นคนที่มีการศึกษา และสนใจสุขภาพ”

คำบอกเล่าแ่งบวกยังมีอีกเมื่อสอบถามเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวพื้นเมืองหลายสายพันธุ์ที่จังหวัดยโสธร บุญสม มาดขาว เล่าว่า

“เพิ่งเปลี่ยนมาปลูกข้าวพื้นเมืองเมื่อ 5 ปีที่แล้ว เพราะข้าวพื้นเมืองสามารถแปรรูปสร้างมูลค่าแก่ข้าวได้สูงขึ้น และปัจจุบันก็ผลิตไม่ทันแล้วและที่ไม่ปลูกข้าวลูกผสมอื่นๆ เพราะมันล้นตลาดเกินไป”

แต่ในความเป็นจริง เมื่อเดินสำรวจตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำต่างๆ หลายแห่งพบชั้นวางสินค้าผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก [organic] โดยเฉพาะ แต่ในส่วนของการปลูกข้าวพื้นเมือง มีเพียงข้าวหอมมะลิแดง และข้าวสังข์หยดจากจังหวัดพัทลุงเท่านั้นที่เบียดพื้นที่ขึ้นมาเป็นฮีโร่ ออกหน้าเทียบเคียงกับหอมมะลิทุ่งกุลารั้ว ทว่าเมื่อสำรวจในดีสเคิร์ทส์โทรศัพท์ทั้งหลาย ร่องรอยของข้าวพื้นเมืองมีเพียงชนิดเดียวคือข้าวหอมมะลิ อันเป็นข้าวที่มีต้นกำเนิดมาจากสายพันธุ์พื้นเมือง ก่อนจะปรับตัวพัฒนามาครองตลาดข้าวทุกหัวระแหง

แล้วอย่างนี้จะบอกได้ไหมว่า ตลาดข้าวพื้นเมืองกำลังจะโต หรือเป็นเพียงอีกกระแสหนึ่งที่พัดมาและจะผ่านไป...

ชื่อข้าว(ว)ใครอย่าแตะ...

การตั้งชื่อข้าวพันธุ์พื้นเมืองไม่ใช่เรื่องเล่นๆ หลายชื่อสะท้อนความขำคิดขำสังเกตของชาวบ้านสมัยก่อน เช่น

- ชื่อที่ตั้งเพื่อแสดงความรักชาติ : กุบ้านกุเมือง กุเมืองหลวง กษัตริย์ในหลวง สมเด็จ
- ชื่อบอกความหมาย : แขกทิ้งเดียว ขอมไบลาน พญาหยุดรถ พญาหยุดช้าง พม่าแหกคุก แม่ยายข้า แม่หม้ายคานหัก ลอยขอหอก สำเภาลอย ตะเภาทอง ตะเภาแก้ว ตะวันขึ้น เจ็กกระโดด เล้าแตก
- ชื่อสถานที่ : ภาพสินธุ์ ชัยนาท ชุมพร เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ มหาสารคาม กันตัง แก่งคอย นาโพธิ์ ตลิ่งชัน บางพระ บ้านนา โคกโพธิ์
- ชื่อตามเครื่องประดับ : กำไล เข็มเงิน เข็มทอง เข็มเพชร ปิ่นทอง สังวาล
- ชื่อตามลักษณะเมล็ด : ก้นจูด ก้นงอน ข้าวป้อม ข้าวลาย เมล็ดสั้น เมล็ดเล็ก เมล็ดยาว
- ชื่อตามสีเปลือก : ขาว เขียว แดง ดำ ม่วง เหลือง
- ชื่อคน : บุญมา บุญมี เนียง อินตา ตาเชื้อ ตาเรือง ตาแมน สุรพล เพชรา แจ็กเฮง จินตรา จันทรา คุณอาจ ลุงฉ่อย ยางผุด นางปรุง นางฝ้าย
- ชื่อผลไม้ : ช่อละมุด ช่อลางสาต ช่อมะพร้าว มะขาม มะม่วง มะปราง
- ชื่อดอกไม้ : กระดังงา มะลิ ลำเจียก จำปี จำปา ดอกแก้ว ดอกพะยอม ดอกพุด ดอกรัก ดอกประดู่ บั้วหลวง บัวขาว บัวแดง
- ชื่อสัตว์ : จิ้งหรีด นกเขา นกกระทา นกเอี้ยง ปลาชีวาขาว ปลาบุญ ปลาหลด ปลาไหล หางกระรอก หางชะมด หางช้าง หางนกยูง หางนาค หางม้า หางหมาใน หางหมู

เสียงเล็ก ๆ จากคนกิน

จักรกฤษณ์ พูนสวัสดิ์กิติกุล คนทำงานในมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติที่ติดต่อซื้อข้าวจากบุญสม มาดขาว โดยตรง จนเดี๋ยวนี้ ทำตัวเป็นยี่ปัวจำเป็นนำไปกระจายต่อให้คนในละแวกบ้าน (เพราะสิ่งที่เป็นร้อยกิโลกรัม)

"เริ่มจากพ่อเป็นโรคเบาหวานแล้วหาข้อมูลลองซื้อมาทาน อาการก็ดีขึ้น ผมคิดว่าตลาดกลุ่มนี้จะโต เพราะต่อไปสังคมไทยคนแก่จะมากขึ้น ที่จริงข้าวพวกนี้ก็ได้แพงเกินไป ตกกิโลกรัมละประมาณ 50 บาท นับว่าสู้กับข้าวถุงละสิบบาทนั้นแหละ เพราะเมื่อเทียบคุณค่าด้านอาหารและรสชาติที่ดีแล้ว นับว่าคุ้มมาก ไม่ได้เพิ่มรายจ่ายเท่าไร"

ใครเก็บพันธุ์ข้าว?

"มีอยู่ 2 ทาง ทางแรก เก็บในธนาคารพันธุ์ข้าวของทางรายการเพื่อผสมพันธุ์แช่เย็นไว้รวบรวมได้กว่า 20,000 ตัวอย่างพันธุ์ บางส่วนอาจเป็นสายพันธุ์เดียวกันที่มีชื่อพ้องกัน คาดว่าจะจำแนกได้ราวๆ 4,000 สายพันธุ์ กับอีกสาย จากนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในช่วงปี 2549-2551 ได้กว่า 200 สายพันธุ์" ข้อมูลจาก วิฑูร เลี่ยนจำรูญ

'หนาว' สะท้อนรวง

ลมหนาวสะท้อนรวงในช่างอาทิตย์สองอาทิตย์ที่ผ่านมา ทำอะไรข้าวพันธุ์พื้นเมืองไม่ค่อยได้ เพราะอาการหนาวสะท้อนรวงจนต้นเหลืองดีช้านั้น เป็นแค่เฉพาะข้าวนาปรัง

"ข้าวพันธุ์พื้นเมืองเป็นข้าวนาปี ส่วนใหญ่ให้ผลผลิตในช่วงเดือนตุลาถึงธันวา ดังนั้นอากาศที่เย็นจัดในช่วงที่ผ่านมาไม่ส่งผลกระทบต่อข้าวพันธุ์พื้นเมือง เพราะส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวผลผลิตไปหมดแล้ว จะมีเหลือเป็นบางสายพันธุ์ในภาคใต้ที่ให้ผลผลิตช่วงมกราคมถึงกุมภาพันธ์ แต่ก็ไม่ใช่ปัญหาอยู่ดี เพราะข้าวพันธุ์พื้นเมือง มักชอบอากาศเย็น" สุขสันต์ กันตริ หนุ่มประจำมูลนิธิข้าวขวัญ ยืนยันจากประสบการณ์

แถมยังแนะอีกว่า การจะแก้ปัญหาห่มผ้าให้ข้าวหายหนาว ในระยะยาวต้องแก้ทั้งระบบ ทั้งส่วนของสายพันธุ์ข้าวและระบบการเพาะปลูก ซึ่งมูลนิธิฯ ทดลองแล้วพบว่าข้าวที่ปลูกในระบบอินทรีย์จะทรหดอดทนต่ออากาศมากกว่า ต่อให้ไม่ใช่พันธุ์พื้นเมืองเดิมก็ตามที่

วันที่ 23 พฤษภาคม 2554 06:00

เมล็ดพันธุ์ : อธิปไตยในไร่นา

โดย : ชุตินา ชื่นเจริญ

จุดประกายเสนอซีรีส์3ตอน"การเดินทางของเมล็ดข้าว" เบื้องหลังความอึดอ้อยย่นที่ไม่ได้ง่ายและงามราวกับใส่ปุ๋ยเคมี ประเดิมตอนแรกด้วย "เมล็ดพันธุ์"

มีหลักฐานว่าคนไทยทำนามากกว่าห้าพันปี แต่เพียงไม่กี่ทศวรรษหลังชาวนาไทยเป็นหนี้และติดอยู่ในวงจรอุบาทว์ เชื่อหรือไม่ว่าจุดเริ่มต้นของปัญหาอยู่ตรงสิ่งเล็กๆ ที่เรียกว่า "เมล็ดพันธุ์" นี่เอง

"กินข้าวหรือยัง" คำทักทายแบบไทยๆ ที่สะท้อนนิสัยใจคอและความอุดมสมบูรณ์ของข้าวปลาอาหารเมื่อครั้งอดีต อาจกลายเป็นเพียงมรดกทางภาษาที่เจือจางด้วยข้อเท็จจริง เช่นเดียวกับคำว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" หากว่าสถานการณ์ข้าวยังดำเนินไปตามครรลองที่เป็นอยู่

บางทีอาจจะดีกว่าหากใครต่อใครหันมาทักทายกันด้วยคำว่า "กินข้าวอะไรมา" เพราะนั่นจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ สำหรับอนาคต"ข้าว" อาหารหลักของคนไทย

เรื่องนี้คงไม่มีใครให้ความกระจ่างได้ดีเท่ากับพอบุญส่ง มาตรขาว ชาวนาอีสาน ผู้เป็นต้นแบบของการประกาศอิสรภาพในไร่นาของตนเอง

ย้อนหลังไปกว่าสิบปี พอบุญส่ง ออกเดินทางจากบ้านเกิดในอำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธรด้วยหัวใจที่เปี่ยมไปด้วยความหวัง ปลายทางไม่ใช่ทำเนียบรัฐบาลอย่างที่เพื่อนเกษตรกรปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแทบทุกปี

ที่แห่งนั้นคือ เวทีแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ของชาวนาที่หันหลังให้กลับเกษตรเชิงเดี่ยว พอบุญส่งมองหาเมล็ดพันธุ์พื้นบ้านที่เหมาะสมกับผืนนามรดกที่บ้านกำแมด ด้วยเหตุผลง่ายๆ คือ "ไม่มีเมล็ดพันธุ์พื้นบ้านหลงเหลืออยู่ในพื้นที่อีกแล้ว"

การออกตามหาเมล็ดพันธุ์ของชาวนาคนหนึ่ง อาจฟังดูน่าเศร้า ทว่าสำหรับคนที่กำลังจมดิ่งอยู่ในวังวนของหนี้สินและปัญหาสุขภาพ นี่คือการก้าวแรกของการคืนศักดิ์ศรีให้กับตนเองบนพื้นฐานของเกษตรกรรมยั่งยืน

เมล็ดพันธุ์ที่หายไป

สำหรับคนทั่วไป "ข้าวหอมมะลิ" จะเป็นข้าวไทยสายพันธุ์เดียวที่รู้จักและภาคภูมิใจ

ทว่ากับชาวนาดั้งเดิมแล้ว ข้าวมีหลากหลายสายพันธุ์แตกต่างกันไปตามพื้นที่เพาะปลูก บางชนิดเหมาะกับนาลุ่ม บางชนิดเหมาะกับนาดอน บางชนิดอายุการเก็บเกี่ยวสั้น บางชนิดอายุปานกลาง นาในอดีตจึงปลูกข้าวมากกว่าหนึ่งพันธุ์ นอกจากจะทำให้สามารถจัดสรรแรงงานได้เพียงพอในการเก็บเกี่ยว ยังทำให้มีข้าวกินตลอดทั้งปี

ข้าวดำรงอยู่ในสังคมไทยมานานนับพันปี มากกว่าการเป็นอาหาร คือมิติทางวัฒนธรรมที่เชื่อมร้อยอดีตกับปัจจุบัน คนในครอบครัวชุมชนให้ฟังพาอาศัย โดยเฉพาะคนที่ได้ชื่อว่า “กินข้าวหม้อเดียวกัน”

กระทั่งการปฏิวัติเขียวเริ่มต้นขึ้นเมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว สถาบันวิจัยข้าวได้ส่งข้าวพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลผลิตมากกว่าเดิมไปยังไร่นาทั่วประเทศ เพื่อให้ข้าวเป็น “สินค้า” ที่สมบูรณ์แบบ

พอบูญส่งแล้วว่า แรกๆ คนก็ยังไม่นิยมมากนัก เพราะข้าวพันธุ์ใหม่ถอนกล้ายาก

“พอประมาณปี 2520 ตลาดขยายตัวขึ้น ข้าวที่ตลาดมีความต้องการคือข้าวเม็ดเรียวยาว เม็ดยาวก็เริ่มมีข้าว กข. ข้าวหอมมะลิ เข้ามา ราคาที่สูงขึ้นเป็นแรงจูงใจให้คนทิ้งข้าวที่เคยใช้ เมล็ดพันธุ์ที่เคยเก็บไว้ก็เริ่มหายไป”

พร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง คือสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะข้าวพันธุ์ใหม่เหล่านี้ตอบสนองต่อปุ๋ยเคมีเท่านั้น หลังจากพวกมันรุกรานไปทั่วทุกหัวระแหง ใช้เวลาไม่ถึงทศวรรษ ปรกาศแห่งความหวังจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นก็ดับวูบลงพร้อมกับต้นทุนที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

“ปุ๋ยต้องใช้เพิ่มขึ้นทุกปีจากเดิมที่นา 20 กว่าไร่ ใช้ปุ๋ยไม่เกิน 4-5 กระสอบก็กลายเป็น 6, 7, 8 กระสอบ จนสุดท้ายต้องใช้ถึง 15-20 กระสอบ แล้วก็เริ่มมีหญ้า มีเพลี้ยกระโดด มีหนอน มีแมลงอะไรขึ้นมา ต้องหาอย่างอื่นมาเพิ่มอีก ผลก็คือกบเขียดปูปลาในน้ำในนาก็ตายไปด้วยกัน สิ่งแวดล้อมเริ่มเจอปัญหา”

ที่ย่ำแย่ที่สุดคือสุขภาพ พอบูญส่งแล้วว่าระยะหลังเริ่มวิ่งเวียนศีรษะแน่นหน้าอก ไม่สบายบ่อย จึงตัดสินใจเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์

แม้หนี้สินหลักล้านจะสร้างความยากลำบากในช่วงต้น แต่ด้วยความมุ่งมั่นและทุ่มเท หลังจากเมล็ดพันธุ์พื้นบ้านจากเพื่อนชาวนาต่างถิ่นได้ถูกหว่านลงไปบนผืนดิน ข้าวมะลิแดงแห่งอำเภอกุดชุมได้มอบชีวิตใหม่ในฐานะเกษตรกรตัวอย่างให้กับพอบูญส่ง

ปราชญ์อีสานผู้จุดประกายความหวัง ให้กับชาวนานับล้านครอบครัว ที่ยังจมอยู่ในกองหนี้สิน และคำโฆษณาชวนเชื่อของบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ส่งเสียงไปถึงเพื่อนชาวนาด้วยความเป็นห่วง

“ชาวนาเฮา ถ้าต้องพึ่งเมล็ดพันธุ์จากบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ก็ถึงจุดที่เขาจะบีบก็ตาย จะคลายก็รอด”

ทว่าเสียงที่สะท้อนกลับมานั้น กลับตอกย้ำถึงความเจ็บช้ำน้ำใจที่ยังไม่ได้รับการเยียวยา

“เมล็ดพันธุ์พื้นบ้านเขาบอกว่าไม่ดี ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์จากบริษัท ปุ๋ยชีววิ ขี้ควาย มันไม่ได้ผล ต้องใช้ปุ๋ยเคมี เสร็จแล้วชาวนาก็ต้องหอบข้าวไปที่โรงสี ถามว่า...ข้าวของจีนราคาเท่าไร”

“เราเสียอธิปไตยไปแล้วใช่ไหม...ชาวนา”

ข้าวไทยในวิกฤตอาหาร

“กินข้าวอะไร” คำถามง่ายๆ ที่แม้จะคาดหวังคำตอบว่าข้าวแม่แดง ข้าวพญาสีมแดง ข้าวดอกอี ข้าวคำผาย ข้าวเจ้าแตก หรือสารพัดชื่อแปลกหูของข้าวพื้นบ้านที่ได้รับการอนุรักษ์กว่า 20,000 พันธุ์

แต่คำตอบที่ได้คงวนเวียนอยู่แค่ ข้าวหอมมะลิ ข้าว กข. ข้าวชัยนาท

“พื้นที่ปลูกข้าว 60 กว่าล้านไร่ในบ้านเรา ครึ่งหนึ่งปลูกข้าวแค่ 2 สายพันธุ์ คือ หอมมะลิ กับ ชัยนาท, 90 เปอร์เซ็นต์ปลูกข้าวประมาณ 15 สายพันธุ์ ซึ่งทั้งหมดเป็นพันธุ์ลูกผสมที่ต้องใช้ปุ๋ยและ ยาฆ่าแมลง”

วิทยุรีย์ เลียนจำรูญ จากมูลนิธิชีววิถี ให้ข้อมูลพื้นฐาน ก่อนจะยืนยันว่า พันธุกรรมคือหัวใจ สำคัญของความมั่นคงทางอาหาร

“ฐานเรื่องพันธุกรรมเป็นจุดตั้งต้นของการกำหนดแบบแผนการผลิต เพราะฉะนั้นถ้าพันธุ์พืช ไม่ได้อยู่ในมือของเกษตรกร ผ่องถ่ายไปอยู่ในมือของภาควิยาศาสตร์คือหน่วยงานของรัฐ ทำยี่สุดมันก็ถูกผ่องถ่ายไปยังบริษัท แบบแผนการผลิตก็จะถูกกำหนดโดยบริษัท รวมถึงชะตากรรม ของเกษตรกรด้วย”

นั่นคือคำอธิบายว่า ทำไมราคาข้าวที่สูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ จึงไม่อาจทำให้ชาวนาลืมตา อ้าปากได้

“แต่เดิมต้นทุนการผลิตข้าว ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ แต่พอมาเป็นข้าวลูกผสมจะขึ้นไปถึง 35 เปอร์เซ็นต์ ไม่รวมค่าปุ๋ยค่ายา แต่อันนี้ไม่ใช่ทั้งหมด ปัจจัยที่มีผลเยอะตอนนี้ก็คือฐานทรัพยากรอื่น เช่น เรื่องที่ดิน ในภาคกลาง เกษตรกรที่เป็นผู้เช่านาประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ทั้งประเทศมีคนที่ต้อง เช่านาประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ค่าเช่าเพิ่มสูงขึ้นเกือบ 3 เท่า”

นอกจากนี้ปัญหาที่ซ้อนทับเข้ามาก็คือราคาค่าน้ำมันและพืชอาหารที่มีแนวโน้มแพงขึ้น นายทุนเริ่มสนใจพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกพืชพลังงาน ทำให้มีการแย่งใช้ทรัพยากรภาค เกษตรมากขึ้น

“ตรงนี้ถ้าจัดการไม่ดี มันก็คือวิกฤติที่ดีนี่เอง” วิทยุรีย์ แสดงความกังวล

เมื่อราคาข้าวหักกลบลบหนี้แล้วขาดทุน ที่ดินก็หลุดไปจากมือชาวนา การก้าวเข้ามาของ บริษัทยักษ์ใหญ่ทั้งสัญชาติไทยและข้ามชาติที่เล็งเห็นกำไรจากพืชอาหาร กำลังจะเปลี่ยนชาวนาให้ กลายเป็นแค่ “เกษตรกรรับจ้าง” ซึ่งนั่นหมายถึงคนเพียงไม่กี่กลุ่มคือ ผู้ครอบครองความมั่นคงทาง อาหารของคนทั้งประเทศ

“ตอนนี้ต้องยอมรับว่า คนที่ถือครองอาหารในสังคมไทยมีไม่กี่บริษัท แม้แต่ข้าวก็มีคนที่ถือไว้ แล้วเป็นส่วนใหญ่จะเหลืออยู่กับเกษตรกรบ้างเล็กน้อย ความน่าเป็นห่วงก็คือบริษัทไม่กี่บริษัทนี้แหละ ที่บอกว่าราคาอาหารวันนี้เท่าไร ไม่ใช่เกษตรกรหรือผู้บริโภค” สุเมธ ปานจำลอง ผู้ประสานงาน โครงการเสริมสร้างอธิปไตยทางอาหารฯ สกว. ตั้งข้อสังเกต

ล่าสุดธนาคารโลกคาดการณ์ว่าหากราคาข้าวและพืชอาหารพุ่งสูงขึ้นอีก 10 เปอร์เซ็นต์ จะ ผลักดันให้ประชาชนประมาณสิบล้านคนทั่วโลก ลงไปอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน

ปัญหาสังคม การแย่งชิงทรัพยากรจะรุนแรงขึ้น บางคนเริ่มจินตนาการถึงสงครามที่มีชนวน เหตุจากอาหาร หลายประเทศคิดถึงการพึ่งพาตนเองในเรื่องอาหาร แล้วอะไรคือทางออกของ สังคมไทย

อิสรภาพทางพันธุกรรม

เมล็ดข้าว ทั้งกลมสั้น เรียวยาว หน้าตาสีสันแตกต่างกันไป คือมรดกล้ำค่าที่พ่อบุญส่งและชาวบ้านในเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืนไม่เพียงถนอมรักษา แต่ยังพัฒนาต่อยอดจนได้รับการยอมรับจากสถาบันวิชาการ

“ข้าวมะลิแดงนี้มีงานวิจัยรับรองว่ามีคุณค่าทางโภชนาการสูง กินแล้วไม่เป็นเบาหวาน” คำบรรยายสรรพคุณนี้แม้จะชวนให้หลายคนสนใจซื้อหาไปเป็นเสบียง แต่ปัญหาของการทำเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ปลูกข้าวพันธุ์พื้นบ้านก็คือ การตลาด ที่ไม่อาจเชื่อมระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึง

ดังนั้นแม้จะถกมองด้วยความคาดหวังว่า จะเป็นทางเลือกที่ตอบโจทย์ทั้งคนปลูกข้าวและคนกินข้าวที่รักสุขภาพ แต่การเติบโตแบบค่อยเป็นค่อยไป ของเกษตรกรรมแบบยั่งยืน เทียบไม่ได้เลยกับการก้าวกระโดดของกลุ่มทุนด้านการเกษตร

ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทเหล่านี้ยังพยายามผลักดันอย่างหนัก ให้เกิดการยอมรับการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสม หรืออีกนัยก็คือ การผูกขาดตลาดเมล็ดพันธุ์

“กฎหมายเมล็ดพันธุ์ ปี 2518 ถูกออกแบบมาโดยฐานคติที่ว่าเกษตรกรเป็นผู้ใช้เมล็ดพันธุ์ เพราะฉะนั้นคนที่ผลิตก็คือรัฐบาลหรือบริษัท สองก็คือควบคุมมาตรฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์ ของบริษัท เพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี วัตถุประสงค์ก็โอเค แต่ในทางปฏิบัติ มันไม่เอื้อเพื่อการพัฒนา และผลิตเมล็ดพันธุ์ของวิสาหกิจชุมชน

ซ้ำร้ายก็คือ บริษัททั้งหลายซึ่งผูกขาดเมล็ดพันธุ์นี้ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขัดขวางการพัฒนาพันธุ์ของเกษตรกร ไปจับชาวบ้าน แต่เราแทบไม่เห็นการจับนี้เลยในหมู่พวกบริษัทด้วยกัน” วิฑูรย์ ชี้ปัญหาที่เกิดขึ้น

การรวมตัวกันเพื่อประกาศอิสรภาพทางพันธุกรรมเรียกร้องให้ภาครัฐออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรในการผลิต แลกเปลี่ยน และจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ จึงเป็นแนวทางหนึ่งของชาวนาในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้

พวกเขายืนยันหลักการว่าเมล็ดพันธุ์ต้องกระจายอยู่ในมือของเกษตรกรรายย่อยเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงทางอาหารของสังคมไทย

“เรามีชาวนา 3.5 ล้านครอบครัวขึ้นไปเป็นฐานการผลิตที่กว้างมากแต่ถ้าเปลี่ยนแบบแผนการผลิต ต้นทุนสองในสามจะไหลไปอยู่ในมือบริษัท นั่นกลายเป็นว่าจุดแข็งของเรา ในการกระจายการผลิต ต้นทุนต่ำ ไม่พึ่งพาฟอสซิล อาจจะกลายเป็นวิกฤติซ้ำเติมความมั่นคงทางอาหาร ซ้ำเติมเกษตรกรให้แย่ลงไปอีก” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อวิกฤติอาหารที่เกิดขึ้นถือเป็น “วิกฤติการณ์ถาวร”

“ตอนนี้ดัชนีอาหารมันไปสู่อันดับที่เคยเกิดวิกฤติการณ์แล้วโดยที่ไม่เกิดสงครามเลยมันเกิดขึ้นเพราะราคาน้ำมัน ประเด็นก็คือการที่อาหารแพงน่าจะเป็นโอกาสของเกษตรกรรายย่อย ผู้สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประเทศไทยมาโดยตลอดในประวัติศาสตร์ เราจึงมีข้อเสนอว่าพันธุ์ข้าวเราต้องรักษาไว้และขยายพื้นที่ให้ได้ อันนี้เป็นโอกาสสุดท้ายที่จะรักษาระบบการเกษตรให้อยู่ในมือเกษตรกร” วิฑูรย์ กล่าวถึงจุดยืนของเครือข่ายเกษตรกร

ทั้งนี้เพราะความหลากหลายของพันธุ์กรรม นอกจากจะสัมพันธ์กับวิธีการผลิตและวัฒนธรรมชุมชนแล้ว ในทางวิชาการยังเป็นการสร้างสมดุลในระบบนิเวศน์ ลดความเสี่ยงในกรณีที่เกิดภัยธรรมชาติด้วย

เรื่องน่ายินดีก็คือ ทุกวันนี้เกษตรกรจำนวนไม่น้อยมีศักยภาพในการพัฒนาพันธุ์ข้าวและได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ข้าวพันธุ์พื้นบ้านไม่ต้องใช้สารเคมีและให้ผลผลิตดีเกินคาด

หากตัดอุปสรรคด้านนโยบายที่ไม่หนุนเสริมเกษตรกรรายย่อย และขวากหนามที่เกิดจากวิธีคิดที่มอง “ข้าว” เป็น “สินค้า” มากกว่า “ความมั่นคงทางอาหาร” ซึ่งเป็นประเด็นที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญ

ข้าวไทย ก็จะเป็นทั้ง “คลังเสบียง” และ “ความหวัง” ของคนไทย

วันที่ 25 พฤษภาคม 2554 06:00

ทุ่งรวงทอง : ความหวังของผืนดิน

โดย : ชัยณรงค์ กิตินารธินทรานี

ปิดท้าย ซีรีส์ "การเดินทางของเมล็ดข้าว" มองวันพรุ่งนี้ของผืนนาไทยผ่าน นวัตกรรมพันธุ์ข้าว โมเดลตลาดบ้านทุ่ง และความหวังของชาวนารุ่นใหม่

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ทำให้รู้ว่าพื้นที่ภาคการเกษตรกว่า 131 ล้านไร่ของประเทศไทย มี "นาข้าว" แซมพื้นที่อยู่ราว 57-69 ล้านไร่

แม้ในช่วง 10 ปีหลัง พื้นที่ปลูกข้าวจะถูกโรงงานอุตสาหกรรม ระบบสาธารณูปโภคและการขยายตัวของสังคมเมืองเบียดเบียนไปกว่า 13 เปอร์เซ็นต์ หรือ ด้วยกลไกตลาดทำให้ชาวนากว่า 50 เปอร์เซ็นต์ต้อง "เช่าทำกิน" ก็ตาม แต่ "ข้าว" ยังคงถือเป็นอาหารหลัก และสินค้าส่งออกอันดับ 1 ของประเทศอยู่ดี

ไม่ต่างกับ ชีวิตรันทตของชาวนา ครามาม้วนเดิม ที่วนฉายซ้ำไปซ้ำมา ไม่น้ำท่วมก็ฝนแล้ง หนี้ท่วมหัว และยากจนอยู่เป็นนิจ

แม้จะมีความพยายามแก้ปัญหาจากภาครัฐ แต่ตอนจบก็ยังคงเป็น "กระดุกสันหลังของชาติ" ที่ต้องหลังน้ำตา

คำถามถึงวันพรุ่งนี้ของเกษตรกรที่ราบลุ่ม (และปลูกข้าว) จึงมีมากกว่าแค่ทำอะไร ผลผลิตจึงจะได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เมื่อรูปแบบการแข่งขันของตลาดโลกกำลังเปลี่ยนไป พร้อมกับฟ้าฝนที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ข้าวครบจักรวาล

ดูเหมือนสถานการณ์น้ำท่วมในช่วงปี พ.ศ.2553 - 2554 จะพลิกความเข้าใจเรื่องภัยธรรมชาติของประเทศไทยไปพอสมควร ยิ่งเมื่อถูกเชื่อมโยงกับกระแสภาวะโลกร้อนที่นับวันยิ่งเห็นชัดขึ้น ความวิตกเรื่องวิกฤติอาหารโลก (World Food Crisis) ส่งผลให้ราคาอาหารปรับตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ ตั้งแต่ไตรมาส 3 ของปีก่อน มาจนถึงไตรมาสแรกปีนี้

แม้ภาครัฐกิจส่งออกจะยืนยันถึงโอกาสในฐานะประเทศส่งออกอาหารเป็นหลัก แต่จะแน่ใจได้อย่างไรว่าปัจจัยแวดล้อมเหล่านี้จะไม่ย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อไทยเอง โดยเฉพาะพืชที่มีความละเอียดอ่อนสูงอย่าง "ข้าว" อาหารหลักของคนทั้งประเทศ

"ข้าวเป็นพืชที่ต้องการความสม่ำเสมออย่างมาก" รศ.ดร.อภิชาติ วรรณวิจิตร จากศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว และหน่วยปฏิบัติการค้นหาและใช้ประโยชน์ข้าว (Rice science center) ยืนยัน

ความสม่ำเสมอของ ดิน น้ำ อากาศ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ข้าว "ดีตรง" หรือ "ไม่ดีตรง" แทบทั้งสิ้น รวมทั้งโรคระบาด และศัตรูพืช ด้วย

"ลักษณะทั่วไปของข้าวจะมีปัจจัยแวดล้อมที่ละเอียดอ่อนมาก เวลาออกรวง ข้าวจะออกรวงพร้อมกัน แต่หากเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเฉียบพลัน ก็จะส่งผลกระทบต่อการผสมเกสรที่จะทำให้ติดเมล็ด ปีที่แล้วอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย รวมถึงภัยธรรมชาติอย่างน้ำท่วม ส่งผลให้ผลผลิตออกมาไม่ดีเท่าที่ควร และเป็นที่รู้กันดีว่าประเทศไทยส่งออกข้าวในปริมาณมาก โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ กลิ่นหอมของข้าวก็ดึงดูดแมลงเข้ามาทำให้น้ำเสียหาย หากบางพื้นที่ที่ปลูกข้าวได้เพียงปีละครั้ง หรืออย่างพันธุ์ข้าวหอมฯ เองที่ปลูกได้ปีละครั้ง นั่นคือการเสียแล้วเสียเลย ทุกอย่างล้วนถือเป็นความเสี่ยงแทบทั้งสิ้น"

การปรับปรุงสายพันธุ์ จึงกลายเป็นทางออกในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับข้าว โดยโจทย์สำคัญข้อแรกๆ อยู่ที่ว่าปรับปรุงสายพันธุ์ให้สามารถรับมือกับสภาพอากาศ และสามารถต่อสู้กับโรคระบาด หรือแมลงได้

ขณะที่สิ่งที่ทำให้การปรับปรุงสายพันธุ์กลายเป็นเรื่อง"หิน" ขึ้นไปอีกอยู่ตรงที่นอกจากจะพัฒนาสายพันธุ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว แต่ก็ยังต้องคงสภาพความเป็นข้าวชั้นดีเอาไว้อย่างครบถ้วนด้วย

"พัฒนาอย่างไรไม่ให้คนรู้สึกว่าข้าวที่กินเปลี่ยนไป หอมมะลิก็ยังคงต้องเป็นหอมมะลิ ข้าวเรียวเม็ดสวย หอม อร่อยเหมือนเดิม แต่มีภูมิต้านทานแมลงมากขึ้น ทนร้อนทนแล้งมากขึ้น"

ปัจจุบันถึงจะสามารถพัฒนาสายพันธุ์ข้าวทนน้ำ ข้าวทนโรค ข้าวทนแมลงออกมาได้ แต่ก็จัดเป็นความสำเร็จระดับหนึ่ง เพราะสิ่งที่ต้องมองต่อมาก็คือการเสริมคุณค่าให้กับข้าวเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการบริโภคปัจจุบันที่เน้น "สุขภาพ" เป็นสำคัญ พันธุ์ข้าวสีเหลืองและข้าวไรซ์เบอร์จึงกลายเป็นคำตอบต่อมาสำหรับการเติม "โภชนาการ" และเทรนด์ "กินแล้วไม่อ้วน" ลงไปในข้าว

ขณะที่ในอนาคต รศ.ดร.อภิชาติ ยังมองถึงความเป็นไปได้ ในการพัฒนาสายพันธุ์ให้ข้าวสามารถต้านทานกับภาวะโลกร้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

"แต่มันก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือ นโยบาย และความเอาใจจริงเอาใจของภาครัฐ เพราะเรื่องนี้ต้องทำความร่วมมือกันในระยะยาว ไม่ใช่ต่างคนต่างทำไว้ทิศทางกันอยู่อย่างทุกวันนี้" สิ่งเหล่านี้เขาถือเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะนำข้าวสายพันธุ์ดีๆ ออกสู่ตลาดได้ในที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีการมองข้าวในแง่มุมมองของการพัฒนานวัตกรรมที่มีข้าวเป็นฐานสำคัญไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สารสกัดเพื่อความงาม หรืออาหารสำเร็จรูปที่มีข้าวเป็นส่วนประกอบสำคัญ ซึ่ง ศ.ดร.อรอนงค์ นัยวิกุล ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศแห่งนวัตกรรมข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์การันตีว่า มีงานวิจัยของไทยหลายชิ้นรองรับ และมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับระดับนานาชาติ แต่ก็ไม่ต่างกับที่รศ.ดร.อภิชาติให้ความเห็น ว่า รูปธรรม และความเอาใจจริงเอาใจยังเป็นเรื่องที่จับต้องไม่ได้อยู่ในวันนี้

"รัฐก็เห็นความสำคัญ ทุกคนต่างพูดถึง แต่การลงมือทำจริงๆ กลับไม่เป็นรูปธรรม ไม่มีความต่อเนื่อง และเห็นเป็นผลสำเร็จออกมา" เธอสรุป

"คุณธรรม" โมเดลร้านข้าวของชาวนา

ต้นน้ำ – รัฐออกมาตรการประกันราคาข้าว

กลางน้ำ – เกษตรกรรายย่อย (10-20 ไร่) เช่าที่เพิ่ม (บางราย 100 ไร่) ด้วยความเชื่อว่าไม่ขาดทุนเพราะรัฐอุดหนุน เพิ่มอัตราการผลิตทั้งในแง่ความถี่ และพื้นที่ โดยไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมทั้งเรื่องน้ำ และคุณภาพ หรือกระทั่งโรคระบาด

ปลายน้ำ - ข้าวคุณภาพลดลง จิตวิญญาณชาวนาหายไป เงินตกในมือผู้มีอำนาจต่อรอง (แทนที่จะเป็นชาวนา) ข้าวไทยถูกข้าวนอก (เขมร/เวียดนาม) สวมสิทธิ์ และแบรนด์ข้าวไทยจะถูกกลืนหายไป

เพราะความตระหนักถึงปัญหาระยะยาวที่จะเกิดขึ้นกับชาวนาไทย รศ.จุฑาทิพย์ ภักธวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จึงสังเคราะห์โมเดล "ข้าวคุณธรรม" หรือ Moral Rice ขึ้นมา โดยมีใจหยาบๆ เพียงข้อเดียวว่าทำอย่างไรชาวนาจึงจะไม่สนใจนโยบายรัฐ ปลุกเองกำหนดราคาเอง สร้างแบรนด์ตัวเอง

"ปลูกข้าวอินทรีย์ ทำอย่างไรคนจะเชื่อมั่นมันเป็นอินทรีย์ ก็เขาถือศีล 5 ลดอบายมุข 3 ประการ ไม่สูบบุหรี่ ไม่กินเหล้า ไม่เล่นพนัน มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน และอยู่ในจิตสำนึกของความเป็นชาวนา" เธอจำกัดความสั้นๆ

กลยุทธ์เริ่มต้นที่ชวนชาวนาปลูกข้าวให้มีศักดิ์ศรี อีกด้านวางแผนแบรนด์ให้คนเกิด "ความรู้สึก" และ "คุณค่า" ของข้าวแต่ละเมล็ดที่อยู่ในถุง

"ข้าวหัก ข้าวแหว่งก็ต้องกิน เพราะข้าวในถุงเป็นของชาวนาขนาดเล็ก และตั้งใจทำดี เอาข้าวคุณภาพดีการันตีโดยสหกรณ์ขายให้กับประชาชน แต่ซื้อข้าวก็เกิดบุญแล้วเพราะคุณช่วยซื้อข้าวชาวนาขนาดเล็ก ไม่ปลอมปน"

เรื่องต่อมาที่เธอย้ำกับสหกรณ์คือการดูแลชาวนา ไม่ใช่เอาแต่รับนโยบายมาขัดแย้งขัดขานทำให้ชาวนาแท้ๆ ตกเป็นรองอย่างเบ็ดเสร็จในตลาดค้าข้าว ที่มีบริษัทใหญ่ๆ คบคุมอยู่อีกที

"รัฐต้องหันมามอง นโยบายที่ลงไป ต้องให้ความยั่งยืนเป็นเป้าหมายที่ปลายทาง ชาวนาต้องมีอาชีพ และอยู่ได้ ชาวนาต้องมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี แล้วจะดีได้อย่างไร ชาวต้องเป็นที่ต้องการของตลาด ชาวจะเป็นที่ต้องการ ชาวต้องมีคุณภาพยังไง เมล็ดพันธุ์ดี มีกระบวนการดูแลที่ดี ดูแลระดับน้ำ ปุ๋ยพอสมควร เก็บเกี่ยวในเวลาที่เหมาะสม ต้องมีความรู้ ไม่ใช่ให้ปลูกตลอดทั้งปี ต้องเว้นวรรคบ้าง สิ่งแวดล้อมต้องดี รวมทั้งรัฐต้องมีองค์ความรู้ และมีตัวแบบสนับสนุน ไม่ใช่ทำสวนทางอย่างทุกวันนี้ นั่นเท่ากับกินบุญเก่าไปเรื่อย ๆ" เธออธิบาย

กลไกสำคัญอีกอย่างหนึ่งในความคิดของ รศ.จุฑาทิพย์ ก็คือ โครงสร้างทางการตลาดที่ไม่เอื้อ สหกรณ์ส่งข้าวสารราคาสูง เพราะมีการเก็บค่าการตลาดสูง ทำให้ขาดทุนตลอด อีกทั้ง ตลาดผู้ซื้อ โครงสร้างไม่เอื้อ เนื่องจากรัฐปล่อยให้ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ผูกขึ้นเป็นดอกเห็ด ขณะที่โซ่ช่วย พากันตายเกือบหมด

"ตอนนี้คนไทยติดแบรนด์ข้าวพอสสมควร มีการแลกถุงเอาบริโภคนิยมพยายามประชาสัมพันธ์ ให้เข้าใจตามที่ตัวเองอยากจะขาย เราถึงต้องพยายามสร้างแบรนด์เชิงคุณค่าเข้าไปทดแทน ถ้าคุณกิน ข้าวถุงนี้เงินจะถึงเกษตรกรรายย่อย"

ปัจจุบัน การรวมกลุ่มของชาวนา ในโครงการเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทยที่ใช้แบรนด์ "ข้าวเกิดบุญ" มีพื้นที่ 5 จังหวัด คืออุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ และยโสธร มีสหกรณ์การเกษตร 16 แห่ง มีชาวนาในโครงการราว 20,000 ราย กำลังเจริญงอกงามตามรอยข้าว คุณธรรม อย่างมีความหวังอีกทางหนึ่ง

"ก็เหมือนบริษัทโลกตอนนี้นั้นแหละค่ะ ต้องลดโลกร้อน ทรัพยากรต้องบริหารให้คนรุ่นลูก รุ่นหลานอยู่ได้" เธอย้ำ

ชาวนารุ่นใหม่ จิกจอร์ที่หายไป

ตั้งแต่เกิด สิ่งที่ไม่ไรซ์ แดนกระส่าย หรือเก่ง เห็นตลอดมากับนาข้าว 11 ไร่ของครอบครัวที่บ้านกู๋ อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม ก็คือหยาดเหงื่อที่ลงแรงบนผืนดินแห้งแล้ง ผลผลิตที่ได้ก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย จนกลายเป็นภาระผูกพัน พอкупุนเป็นหนี้สินในที่สุด

เมื่อบวกกับคำพูดของผู้หลักผู้ใหญ่ที่นับถือว่าให้เรียนสูงๆ โตไปจะได้เป็นเจ้าคนนายคน ไม่ต้องลำบากเหมือนพ่อแม่ยิ่งเหมือนดอกหมัดฝังหัว

โตขึ้นไปจะต้องไม่ทำนา เพราะ "ลำบาก" และ "ยากจน"

ถึงโชคชะตาจะขีดให้เขาเข้าเรียนที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสิงห์บุรีเพราะไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ผืนนาที่ยังไม่ใช่คำตอบสุดท้ายของปริญญาใบนี้

"ส่วนใหญ่ที่เรียนจบไปก็จะไปทำงานตามโรงงาน ไม่ก็เข้าไปหางานทำในเมือง ไม่มีใครอยากกลับบ้านหรอกครับ" ไม่ว่าจะรุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนๆ หรือตัวเขาเอง นั่นคือธรรมเนียมปฏิบัติ

ตำแหน่งงานในบริษัทยักษ์ใหญ่ทางการเกษตรกลายเป็นความฝันของลูกหลานชาวนา นั่นก็เป็นอีกคำตอบสำคัญว่า ทำไม วันนี้ คนหนุ่มสาวถึงพากันพลัดถิ่น

"มีแค่เด็ก ๆ ที่ยังเรียนประถมอยู่นั่นแหละครับ โตกว่านี้ เขาก็ไปเรียน ไปหางานทำในเมืองกันหมด" เขาย้ำถึงวัยรุ่นกว่าครึ่งร้อยในหมู่บ้านที่พากันหายหน้าไป

จนวันที่ได้มีโอกาสไปเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน ในโครงการศึกษารูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นโครงการของวิทยาลัยในช่วงปลายเทอมของชั้น ปวช. 3 ความลำบากของชาวนาที่จำฝังหัวจึงค่อยๆ ถูกถอนออก ระบบการจัดการรวมทั้งแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพทำให้คนทำนาสามารถเลี้ยงชีพได้อย่างไม่ลำบาก

ที่สำคัญ สิ่งที่เห็นกับตา ทำลายความเชื่อตัวเองอย่างยิ่ง

"เหมือนเป็นตัวจุดประกายเลยล่ะครับ" เขายอมรับ

ยิ่งลงนามก็ยิ่งมองเห็นโอกาส เมื่อเรียนจบ เขาจึงเลือกกลับบ้าน แทนที่จะคว่ำเงินเดือนประจำกว่า 30,000 บาทในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ของบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรยักษ์ใหญ่รายหนึ่ง

บ่อเลี้ยงปลา ฝูงไก่ และพืชกินใบ ต้นทุนที่เขามาลงแรงไว้ตั้งแต่ 2 ปีก่อนเริ่มออกดอกออกผล นำรายได้มาสู่อบครีว นั้นทำให้เขามองหาตลาดขายตรงระหว่าง "คนปลูก" กับ "คนกิน" ให้เป็นเรื่องเป็นราวมากขึ้น โดยเป้าหมายแรกวางแผนเอาไว้ที่ปากช่อง โคราช และกรุงเทพมหานคร

"น่าจะเป็นรูปเป็นร่างได้ภายใน 2-3 ปีนี้ครับ" นั่นคือกำหนดเวลาที่เก็งสัญญาไว้กับตัวเอง

ถึงจะมีงานประสานงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นรายได้ประจำเดือน แต่เขาก็ยืนยันกับตัวเองว่า ชาวนานั้นแหละ คืออาชีพที่จะติดตัวไปจนวันตาย

"ผมอยากให้ชุมชนในละแวกนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถขายข้าวได้ในราคาที่เป็นธรรมมากขึ้น" ความมุ่งหวังนั้นยังรวมถึงการปลดหนี้ของครอบครัวให้หมดไปอีกด้วย

ถึงเขาจะเป็นเพียง 1 ใน 2 คนของชั้นเรียนที่เดินกลับบ้าน สวนกับเพื่อนๆ ผู้เลือกตกเก้าอี้เข้าสู่โรงงาน และความศิวิไลซ์ของเมืองใหญ่ แต่อย่างน้อยก็ยังพอเป็นประกายความหวังสำหรับชาวนารุ่นใหม่ที่จะเอาหลังสู้ฟ้าเอาหน้าสู้ดินอย่างที่บรรพบุรุษเคยทำมา ...หรือไม่ใช่?

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2552 00:01

ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ของดี ที่ (เกือบ) ถูกลืม

โดย : รัชดา ธราภาค

อาหารหลักของไทยที่กลายเป็นวัฒนธรรม แต่กลับถูกลืมเลือนในช่วงหลายสิบปี โชคดีที่วันนี้ข้าวพื้นเมือง ถูกใส่ใจศึกษา เพื่อพบว่าคุณค่าสูงส่ง

วัฒนธรรมข้าวของไทย ก่อตัวมาพร้อม 'ข้าวพื้นเมือง' หลากสายพันธุ์ แต่เมื่อข้าวพัฒนาตัวเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรที่สำคัญของชาติ ไม่ใช่แค่ผู้บริโภคที่เริ่มลิ้มช้ออย่างสังขัยหด, เหลืองเลาขวัญ, กันตัง, กอเตี้ย, หอมหมาดื่น ฯลฯ เพราะแม้แต่ชาวนายุคนี้เองก็เหมือนจะรู้จักข้าวแค่พันธุ์ กข ไปจนถึงไม่รู้เลยว่าข้าวที่ปลูกอยู่มีชื่อพันธุ์อะไร

ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ได้รับความสนใจให้ความสำคัญอีกครั้งในยุคที่การดูแลสุขภาพและรักษาสีงแวดล้อมกลายเป็นกระแส แต่ก็ก็เป็นช่วงเวลาที่จะบอบช้ำเสียกันไป ในเมื่อเกษตรกรของยุคนี้ต่างหันไปปลูกข้าวพันธุ์เดียวกันทั่วประเทศ

คุณวิไล เตชะไพฑูริย์ ทายาทตระกูลดัง ที่ทิ้งธุรกิจโรงแรมและท่องเที่ยวของครอบครัวไว้เบื้องหลัง แล้วหันไปเป็นชาวนา กลายเป็นหนึ่งในนักรายของผู้ที่รื้อฟื้นและผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองออกสู่ตลาดให้เป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภค

"ตอนแรกผมคิดแค่การทำนาข้าวอินทรีย์ ที่ไม่ใช่สารเคมี แต่พอไปทำแล้วจึงพบว่าพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ก็คือ ข้าวพันธุ์พื้นบ้าน เพราะมันเหมาะกับสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศของแต่ละท้องที่ ทำให้ไม่ต้องอัดปุ๋ยหรือใช้ยาฆ่าแมลง"

'วิไล' ย้อนความหลังเมื่อเกือบ 10 ปีมาแล้ว ที่เขาหันไปยึดวิถีเกษตรกรเลี้ยงชีพบนที่ดิน 8 ไร่ ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นการประกาศตัวเป็นเกษตรกร 'ออร์แกนิก' ท่ามกลางไร่นาเคมี แต่พันธุ์ข้าวพื้นบ้านที่เขาบอกว่าดีนั้น มีความหมายว่าต้องต้นตอไปเสาะหากันถึงท้องถิ่นชนบทห่างไกล ที่เหลือชาวบ้านเพียงไม่กี่รายที่ยังปลูกข้าวพันธุ์ 'ชาวนางพญา' เอาไว้กินกันเองในครัวเรือน

"ช่วงปีแรกค่อนข้างซุกซลัก พยายามแบ่งโซนเพื่อแยกสายพันธุ์ไม่ให้ปะปนกัน" แม้จะไม่ได้ราบรื่น แต่นาของ 'วิไล' ก็ให้ผลผลิตตอบแทนร่างกายและแรงใจแบบไม่น้อยหน้าไปกว่าที่ชาวนาในอดีตเคยสร้างทำ แม้ตัวเลข 50 ถึง ต่อไร่ จากนาของเขาจะน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิต 100-120 ถึง ของชาวนาทั่วไป แต่ต้นทุนต่ำกว่าหลายเท่าเมื่อไม่ต้องควักกระเป๋าเป็นค่าปุ๋ยและยาฆ่าแมลง

"ตัวที่หลอกเราคือพันธุ์ข้าว ข้าวพันธุ์ กข ทั้งหมดที่กรมการข้าวนำมา มันมาพร้อมกับการต้องใส่ปุ๋ยและยาฆ่าแมลง เป้าหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง จากที่เคยได้ 60-70 ถึง พอใส่ปุ๋ยใช้ยาอาจได้ถึง 100-120 ถึง ดูน่าตื่นเต้น"

แต่สิ่งที่ตามมาคือต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ๆ เพราะพื้นดินที่เสื่อมทรามลง กับโรคแมลงต่างๆ ที่พัฒนาตัวสู้กับยา ยิ่งทำให้เกษตรกรต้องหาซื้อปุ๋ยและยาฆ่าแมลงมาใช้ในไร่นาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนชาวนาพากันจมกองหนี้ ขณะที่ผู้บริโภครับสารเคมีไปเต็ม ๆ ...

ผ่านไปหลายปี 'นาวิไล' ให้ผลผลิตพอเลี้ยงตัว พร้อมๆ กับการทำหน้าที่เป็นแปลงทดลองสำหรับการปลูกข้าวหลายสายพันธุ์ หนุมจากเมืองกรุงเริ่มแสวงหาพันธุ์ข้าวจากแหล่งต่างๆ มาชอยแปลง เพื่อลองปลูกในพื้นที่ เพื่อจะพบว่า..

"ข้าวพื้นบ้านแต่ละพันธุ์มีธรรมชาติที่แตกต่างกัน ข้าวภาคกลางส่วนมากเม็ดยาว หุ่นแล้วร่วน มีความหอมแตกต่างกัน"

คุณค่าทางโภชนาการของข้าวพันธุ์พื้นเมือง ที่ถูกปลูกในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันด้วย 'วิไล' ส่งข้าวในนาไปตรวจสอบกับ สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าในตัวอย่างข้าวกล้องเหลืองเลาขวัญ ข้าวกล้องนางพญา และข้าวกล้องกันตัง อย่างละ 100 กรัม จากที่นาของเขา มีธาตุเหล็กและไนอะซินค่อนข้างสูง คือ 1.4-6.60, 1.0-5.86 และ 1.1-5.24 ตามลำดับ

ข้าวพันธุ์ดี มีแบรนด์

จากการทดลองปล่อยข้าวพันธุ์พื้นเมืองสู่ตลาดในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา วิไลต์ พบว่า กระแสนิยมเน้นข้าวใหม่ หุงขึ้นหม้อ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของข้าวหอมมะลิ ที่กลายเป็นต้นแบบของข้าวไทยที่ได้รับความนิยมจากคนส่วนใหญ่ กระนั้น ข้อมูลจากการวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนาการ และแนวคิดเรื่องความหลากหลายทางธรรมชาติ รวมทั้งความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมของคนรุ่นใหม่ ทำให้ตลาดสำหรับข้าวพันธุ์พื้นบ้าน ที่ผลิตจากนาของเขาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และเริ่มขยายตัวทีละน้อย โดยมีเกษตรกรจากนาใกล้เคียงทยอยมาขอแบ่งพันธุ์ข้าวไปทดลองปลูกในนาของตัวเอง แม้จะเพียงจำนวนไม่มากนักนับ

วันนี้พันธุ์ข้าวจากนา 8 ไร่ของวิไลต์ประกอบด้วยพันธุ์สันป่าตอง กันตัง ปทุมเทพ เหลืองปะทิว หอมดิน หอมมะลิแดง หอมนิล และ เหลืองเลาขวัญ นอกจากนี้ ยังมีที่ปลูกไว้เพื่อคัดพันธุ์ ได้แก่ เหลืองทอง แดงใหญ่ พวงเงิน บาสมาติก และมีที่คัดพันธุ์เก็บไว้แล้วอีกกว่า 10 สายพันธุ์

"ปลูกพันธุ์ที่มีต้นกำเนิดในท้องถิ่นเป็นหลัก เน้น 8 พันธุ์หลัก แต่ก็มีพันธุ์อื่นๆ ที่พร้อมจะมาสลับเพื่อให้ได้ผลผลิตที่แตกต่างกันในแต่ละรอบปีการผลิต วิไลต์ พุดถึงพันธุ์ข้าวที่มีพร้อมผลิตสู่ตลาดอย่างหลากหลายให้ผู้บริโภคได้เลือกลิ้มลอง"

เขายังมีแบรนด์ นาวิไลต์ และร้าน บ้านนาวิไลต์ ที่ตึกกรีเจนท์ ถนนราชดำริ สินค้ามีทั้งที่มาจากไร่นาของเขาเอง และรับมาจากเกษตรกรในท้องที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นข้าวกล้อง ผัก-ผลไม้ น้ำตาลโตนด ธัญพืช ผลิตภัณฑ์นม น้ำผึ้ง ไข่ ฯลฯ ซึ่งแน่นอนว่าทั้งหมดเป็นผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก

"ตลาดอินทรีย์สโลว์ มี 'ผู้บริโภคสีเขียว' ที่ใส่ใจสุขภาพและห่วงใยสิ่งแวดล้อมพร้อมจะให้การสนับสนุนผลผลิตเหล่านี้" วิไลต์ สรุปบทเรียนการเป็นผู้ผลิตในไร่นาอินทรีย์เกือบ 10 ปี ได้เห็นการเติบโตอย่างต่อเนื่องของ 'ตลาดสีเขียว' ซึ่งแตกต่างอย่างลิบลับกับเมื่อสิบกว่าปีที่แล้ว ..แต่ปัญหาวันนี้ 'วิไลต์' ชี้อายุที่ภาคการผลิต

"เกษตรกรอยู่ในวังวนของหนี้สิน พวกเขาไม่กล้าเสี่ยงที่จะเปลี่ยนการผลิตจากที่เคยทำมา"

และนั่นจึงเป็นคำตอบของข้อสงสัยที่ว่า ทำไมผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้าวพันธุ์พื้นบ้านที่ถูกกล่าวขวัญถึงในวันนี้ จึงหาซื้อไม่ยากจนหลายคนท้อที่จะดิ้นรน ยกเว้น หนุ่นนาข้าวจากเมืองกรุงคนนี้...

ข้าวพื้นเมือง เรื่องของสุขภาพ

ข้าวเป็นอาหารหลักไม่เฉพาะของไทย แต่รวมไปถึงอีกหลายประเทศในโลก นักวิจัยจึงมีแนวคิดที่จะปรับปรุงเมล็ดข้าวให้ทำหน้าที่เหมือน 'เมดิคา' ที่กินง่าย รสดี แถมมีสรรพคุณป้องกันโรคได้ด้วย และเมื่อไม่ยากใช้เทคนิคตัดต่อพันธุกรรมหรือ GMOs ที่มีกระแสต่อต้านทั่วโลกอีกทางเลือกที่เป็นไปได้คือการมองหาพันธุ์ข้าวที่มีศักยภาพ เพื่อหวังจะพัฒนาให้ได้คุณสมบัติตามต้องการต่อไปในอนาคต

ผศ.ดร.รัชนี้ คงกาญจนาย จากสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ทำวิจัยเพื่อตรวจสอบสารอาหารในข้าวสายพันธุ์พื้นเมือง ไม่ใช่แค่ประโยชน์สำหรับนักปรับปรุงพันธุ์พืช แต่ประชาชนทั่วไปก็จะได้ทราบข้อมูลเพื่อการบริโภค และที่เลือกข้าวพื้นเมืองก็เนื่องจากข้าวขาวมีปริมาณสารอาหารเหลืออยู่น้อยมากถึงขั้นไม่มีเลย แต่ข้าวกล้องพื้นเมืองกลับเป็นแหล่งของสารอาหารหลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นธาตุเหล็ก สังกะสี ทองแดง วิตามินอี และเบต้าแคโรทีน

จากการวิจัยครั้งนี้ ดร.รัชนี้ พบว่าข้าวแต่ละสายพันธุ์มีคุณค่าทางโภชนาการที่แตกต่างกัน ขึ้นกับสิ่งแวดล้อม อากาศ ปุ๋ย ดิน น้ำ รวมทั้งพันธุกรรมของข้าวชนิดนั้นๆ อาทิ ข้าวพื้นเมืองที่ปลูกทางภาคใต้ เช่น จังหวัดพัทลุง จะมีปริมาณธาตุเหล็กและสังกะสีสูงกว่าที่ปลูกในจังหวัดอื่น (ข้าวปทุมธานีหนึ่ง ที่ปลูกในจังหวัดพัทลุงมีธาตุเหล็ก 36 มิลลิกรัม/ 1 กิโลกรัมข้าวดิบ สูงกว่าข้าวพันธุ์เดียวกันซึ่งปลูกที่อื่น ที่มีธาตุเหล็กอยู่เพียง 25-27 มิลลิกรัม/ 1 กิโลกรัมข้าวดิบ)

ขณะที่ 'เบต้าแคโรทีน' ซึ่งทำหน้าที่เป็นสารต้านอนุมูลอิสระ และช่วยชะลอความเสื่อมของตาเนื่องจากวัย รวมทั้งลดความเสี่ยงเกิดต้อกระจก ผลวิจัยพบว่าข้าวกล้องอีค่าจากอุบลราชธานี และข้าวเหนียวดำจากพัทลุง มีปริมาณเบต้าแคโรทีนสูงที่สุด คือ 30.04 และ 34.76 ไมโครกรัม/ 100 กรัม นอกจากนี้ ยังพบด้วยว่าข้าวที่มีสีเข้มเป็นแหล่งของสารต้านอนุมูลอิสระ อาทิ วิตามินอี เบต้าแคโรทีน และสารแคโรทีนอยด์ (ลูทีน) อีกด้วย

'ข้าวจีไอ' ของดี ดีทะเลเบียน

หน่วยงานภาครัฐมีความตื่นตัวเรื่องข้าวพันธุ์พื้นเมืองด้วยเช่นกัน โดยมีการส่งเสริมการนำข้าวพันธุ์พื้นเมืองจดทะเบียน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ หรือที่เรียกว่า จีไอ (GI - Geographical Indications) เพื่อที่ 'ชุมชน' ซึ่งเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบเฉพาะพื้นที่ ได้รับประโยชน์ในการผลิตสินค้าท้องถิ่น ทำให้สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะพิเศษที่ผู้ผลิตอื่นไม่สามารถผลิตสินค้าในชื่อเดียวกันมาแข่งขันได้

ล่าสุด ข้อมูลถึงเดือนพฤษภาคม ปีนี้ พบว่ามี 'ข้าวจีไอ' หลายสายพันธุ์ อาทิ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์, สังข์หยดเมืองพัทลุง, ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้, ข้าวฮางหอมทองสกลทวาปี

นอกจากนี้ ยังมีข้าวที่อยู่ระหว่างดำเนินการจดทะเบียนจีไออีก 5 รายการ ได้แก่ ข้าวเจ้าเกษมเส้าไห้, ข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์, ข้าวหอมมะลิบุรีรัมย์, ข้าวเหลืองปะทิวชุมพร และข้าวกำลังานนา

คุณสมบัติพิเศษของข้าวจีไอเหล่านี้ เช่น 'ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง' เป็นข้าวที่ปลูกในจังหวัดพัทลุงกันมากกว่า 100 ปี เป็นข้าวที่มีความนุ่ม นากิน สีของเมล็ดข้าวกล้องเป็นสีแดง ถ้าขัดสีจนเป็นข้าวสารจะมีสีชมพูและขาว ปัจจุบันเป็นที่นิยมในหมู่ผู้บริโภคสุขภาพ เพราะในข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุงซ้อมมือ 100 กรัม มีธาตุเหล็ก 0.52 มิลลิกรัม, ฟอสฟอรัส 165 มิลลิกรัม, วิตามินบี 1 0.18 มิลลิกรัม และไนอาซิน 3.97 มิลลิกรัม

ส่วน 'ข้าวเหลืองปะทิวชุมพร' เป็นพันธุ์ข้าวเก่าแก่ของอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจุบันมีเกษตรกรปลูก 30 ราย ครอบคลุมที่นา 500 ไร่ เป็นข้าวที่หุงสุกจะแข็ง-ร่วน ขึ้นหม้อ เหมาะกับการทำข้าวราดแกง และเป็นวัตถุดิบสำหรับทำขนมจีน มีสารอาหารไนอะซีน (วิตามินบี 3) สูงถึง 9.32%

โดย ผู้จัดการออนไลน์ 6 กันยายน 2550 14:18 น.

นราธิวาสกระตุ้นเกษตรกรทำนาในพื้นที่นาร้างสอดคล้องหลักเศรษฐกิจพอเพียง

นราธิวาส – จังหวัดนราธิวาสเร่งกระตุ้นเกษตรกรให้ทำนาในพื้นที่นาร้าง เพื่อให้ได้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือนสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อเวลา 11.00 น. วันนี้ (6 ก.ย.) นายการุณย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ได้เป็นประธานเปิดงานวันสาธิตการผลิตข้าวโครงการสาธิตการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งทางเกษตรจังหวัดนราธิวาสได้จัดขึ้นที่บริเวณทุ่งนาบ้านไร่ หมู่ที่ 5 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

โดยมีเกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมมากกว่า 300 คน มีการสาธิตการทำนาในที่ร้าง การแข่งขันไถนา การปรับพื้นที่และเตรียมดิน การแจกปุ๋ยและพันธุ์ข้าว ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นในครั้งนี้อย่างสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาสได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาพื้นที่นาร้างที่มีอยู่จำนวนมากในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ในปีนี้ได้เลือกดำเนินการใน 5 อำเภอ คือ อำเภอระแง อำเภोजะแง อำเภोजะแง อำเภอสู่ไหง ปาดี และ อำเภอตากใบ รวมพื้นที่ทั้งหมด 900 ไร่

ด้านนายการุณย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กล่าวกับผู้เข้าร่วมงานในครั้งนี่ว่า การผลิตข้าวในพื้นที่นาร้างเป็นนโยบายของจังหวัดนราธิวาสอยู่แล้ว เพื่อให้พี่น้องชาวนาได้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทางจังหวัดจึงอยากฝากให้เกษตรกรทำนาในพื้นที่นาต่อไปอย่าปล่อยให้พื้นที่นาร้างอีก และสำหรับในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 206,611 ไร่ เป็นพื้นที่นาร้าง 79,367 ไร่ โดยหลังจากนี้ทางจังหวัดจะช่วยกระตุ้นเกษตรกรให้ทำนาในพื้นที่นาร้างเพื่อให้พื้นที่แต่ละแห่งเกิดประโยชน์มากที่สุด

โรงเรียนกับการฟื้นฟูนาไร่ตามพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

นายประดิษฐ์ สุกนธสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานลงแขกเกี่ยวข้าวไถกลบตอซัง หว่านพืชปุ๋ยสด โครงการโรงเรียนกับการฟื้นฟูนาไร่ในพื้นที่ตามพระราชดำริ เพื่อมอบผลผลิตให้กิจกรรมอาหารกลางวันในโรงเรียนที่ร่วมโครงการ ดำเนินการจัดโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อนและองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นราธิวาส จัดข้าราชการในสังกัด เข้าร่วมกิจกรรม ณ พื้นที่นาไร่บ้านโคกในตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2551

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 12 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
ศูนย์บริการประชาชน (Call Center) 0 2628 5240 - 59 ต่อ 2108

นราข สงเสริมเกษตรกรพลกนาร้างสำเร็จแล้วใน 5 อำเภอ

โดยโพกัสภาคใต้ วันที่ 24 เมษายน 2551

นราธิวาส - จังหัดนราธิวาสสนับสนุนเกษตรกรชาวนาปลูกข้าวในพื้นที่นาร้าง สำเร็จแล้วใน 5 อำเภอ ผู้ว่าราชการจังหัดเผยเกษตรกรชาวนามีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

นายการณย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้ว่าราชการจังหัดนราธิวาส กล่าวถึงการดำเนินตามนโยบายของจังหัดนราธิวาส ในการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง เพื่อให้พี่น้องเกษตรกรชาวนาได้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนว่าขณะนี้ทางจังหัดได้เร่งดำเนินการเพื่อให้การสนับสนุนประชาชนในทุกพื้นที่ตามนโยบายดังกล่าว โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหัดชายแดนภาคใต้

โดยที่ผ่านมาในพื้นที่จังหัดนราธิวาสถือว่าได้ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นมากแล้ว โดยเฉพาะการช่วยเหลือให้ชาวนามีข้าวไว้กินตลอดปีรวมถึงบางส่วนเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้มาก อาทิเช่นในพื้นที่บ้านกัว หมู่ที่ 5 ตำบลลิโก อำเภอสูโงปาดี จังหัดนราธิวาส ซึ่งมีพื้นที่นาร้างโดยรวมกว่า 1,200 ไร่

โดยประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้ใช้ประโยชน์มานานกว่า 25 ปี และเมื่อทางจังหัดเข้าไปสนับสนุนให้มีการทำนาในพื้นที่นาร้างจำนวนกว่า 180 ไร่ ทำให้เกษตรกรชาวนามีผลผลิตข้าวเฉลี่ย 600-700 กิโลกรัม ข้าวเปลือก 400 กิโลกรัม ข้าวสาร 120,000 กิโลกรัม หรือ 70 ตัน ซึ่งถือว่าเพียงพอสำหรับใช้รับประทานในครัวเรือนโดยที่ไ้ต้องซื้อข้าว อีกทั้งยังสามารถนำไปจำหน่ายได้อีก

นอกจากทางจังหัดจะให้การสนับสนุนเกษตรกรชาวนาในพื้นที่ อ.ส.โงปาดีแล้ว ยังมีการสนับสนุนในพื้นที่ อำเภอดากใบ อำเภอยะนะ อำเภอยะระ และอำเภอยะไอร้อง ซึ่งได้ให้การสนับสนุนในการปลูกข้าวในพื้นที่นาร้างรวมทั้งหมดยกว่า 900 ไร่ นั้น ผลิตได้ 471 ตัน สามารถแปรรูปเป็นข้าวสารได้ 271 ตัน คิดเป็นจำนวนเงิน 7,577,159 บาท ซึ่งยอดจำนวนเงินดังกล่าวสามารถใช้เลี้ยงประชากรได้ถึง 2,056 คนทั้งใช้บริโภคในครัวเรือนและเหลือพอสำหรับจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้อีกด้วย

ผู้ว่าราชการจังหัดนราธิวาส ได้กล่าวเพิ่มเติมด้วยว่า ในปี 2551 นี้ทางจังหัดนราธิวาสยังคงมีนโยบายที่จะสนับสนุนการปลูกข้าวในพื้นที่นาร้างอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยทางจังหัด จะมีการเข้าไปสนับสนุนการทำนา ในพื้นที่นาร้าง ในพื้นที่อำเภอมืองบ้านกาแนะ หมู่ที่ 3 บ้านกามูแร หมู่ที่ 8 ตำบลกะลุวอเหนือ จำนวน 400 ไร่ อำเภอยิ่งอ บ้านตันดาล หมู่ที่ 2 ตำบลจอบะ เนือที่ 396 ไร่ อำเภอบาเจาะ บ้านบือระ หมู่ที่ 2 ตำบลจอบะ เนือที่ 400 ไร่ อำเภอรือเสาะ บ้านสะแนะ หมู่ที่ 1 บ้านสุแป๊ะ หมู่ที่ 2 ตำบลเรียง และอำเภอสูโงโก-ลก บ้านลูบะ ลือชง หมู่ที่ 2 ตำบลมูโนะ เนือที่ 396 ไร่

คาดว่าหลังจากที่จังหวัดได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้วจะทำให้ประชาชนในทุกพื้นที่รวมถึงเกษตรกรชาวนามีคุณภาพชีวิตที่ดีตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า "ถึงแม้เราจะยาก แต่เรามีข้าวกิน เราก็สามารถอยู่ได้"

นราธิวาสปลูกนาสร้างนาข้าวเขียวจี

โดย ผู้จัดการออนไลน์ 13 มีนาคม 2550 17:13 น.

นราธิวาส - สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จัดโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนงบประมาณรองรับการเปลี่ยนแปลงพลวัตโลก

สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนราธิวาส จัดโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง 300 ไร่ ในท้องที่บ้านโคกโก บริเวณทุ่งนาบ้านโคกโก หมู่ที่ 4 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

พร้อมกันนี้ ได้มีการมอบรางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะการแข่งขันการเก็บเกี่ยวข้าว อาทิ การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยแกระ, การนวดข้าวด้วยเท้า, การมัดข้าวด้วยกระดัง และการสาธิตการดำข้าวซ้อมมือแบบสามสาก เนื่องในวันเก็บเกี่ยวข้าว ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนงบประมาณรองรับการเปลี่ยนแปลงพลวัตโลกโดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 75 ราย และนายพิศาลทองเลิศ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

นายพิศาล ทองเลิศ รองผู้ว่าราชการจังหวัด กล่าวว่า นาร้างในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากประชาชนสนใจที่จะประกอบอาชีพด้านอื่นที่ใช้เวลาทำงานสั้น สามารถสร้างรายได้ดีกว่า ดังนั้น ภาครัฐจึงต้องมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้ประกอบอาชีพทำนา เพื่อสืบสานประเพณีดั้งเดิม

อีกทั้งยังสามารถนำผลผลิตที่ได้เก็บไว้รับประทาน และบางส่วนก็สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งก็เป็นการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จังหวัดนราธิวาส ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ให้พอเพียงต่อการบริโภคภายในจังหวัด

ผู้ประกาศ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนราธิวาส 21 มี.ค. 2551 ที่มา : สวท.นราธิวาส

วันนี้ (21 มีนาคม 2551) เมื่อเวลา 11.00 น. นายอายน ดิษฐาภินันท์ นายอำเภอตากใบ เป็นประธานเปิดงานวันเกี่ยวข้าวนาปี ซึ่งจัดขึ้นในพื้นที่ทุ่งนาบ้านไร่ หมู่ที่ 5 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อฟื้นฟูพื้นที่นาร้างให้สามารถทำนาได้ และส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง เพิ่มผลผลิตข้าวให้มากขึ้นและพอเพียงต่อการบริโภคภายในจังหวัด ตลอดจนเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรและได้ทำการปลูกข้าวไปแล้วเมื่อกันยายน 2550 ที่ผ่านมา ขณะนี้ข้าวสุกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยวแล้ว ทางสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ และองค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จึงร่วมกันจัดโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวในพื้นที่นาร้างขึ้น โดยมีเกษตรกรกว่า 200 คน ได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวเกี่ยวข้าว นวดข้าว แข่งขันจับหนูลา จับปลาไหล และร่วมรับประทานอาหารกลางวันพร้อมกัน

สำหรับพื้นที่นาร้างในจังหวัดนราธิวาสมีทั้งหมด 84,631 ไร่ ซึ่งอยู่ในพื้นที่อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จะนะ ระแงะ และเจาะไอร้อง ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จึงได้สนับสนุนงบประมาณจำนวน 1 ล้าน 4 แสนบาท เพื่อฟื้นฟูพื้นที่นาร้างให้สามารถทำนาได้ ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดเป็นพื้นที่นาร้างได้นั้น นายอายน ดิษฐาภินันท์ นายอำเภอตากใบ กล่าวว่า เกษตรกรได้ขาดเงินทุนในการผลิตข้าว และพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังตลอดทั้งปี อีกทั้งยังมีศัตรูพืชทำลายต้นข้าวแพร่ระบาด นอกจากนี้ เยาวชนในพื้นที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และหันไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ จึงทำให้ขาดแคลนเกษตรกรที่จะทำนาต่อไปได้

ศอ.บต. จับมือกระทรวงเกษตรฯ ทุ่ม 50 ล้าน ฟื้นฟูพื้นที่นาร้างชายแดนใต้

นายพระนาย สุวรรณรัฐ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กล่าวว่า การส่งเสริมอาชีพช่วยเหลือ และยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่ง ศอ.บต. ได้ดำเนินการอยู่ในหลายๆ ด้าน โดยโครงการหนึ่งที่จะเห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว คือ การร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าวปลอดสารพิษ ข้าวอินทรีย์ และข้าวกล้องอินทรีย์ ตามศักยภาพและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

นายพระนาย สุวรรณรัฐกล่าวต่อไปว่าในปีงบประมาณ 2551 นี้ ศอ.บต.และกระทรวงเกษตรฯ ได้กำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการตามโครงการฯ ดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 29,195 ไร่ โดยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส 3,200 ไร่ จังหวัดยะลา 8,495 ไร่ และ จังหวัดปัตตานี 17,500 ไร่ใช้งบประมาณรวม 48,806,600 บาท โดยใช้งบฯ ของ ศอ.บต. จำนวน 23,583,600 บาทและงบฯ ของกระทรวงเกษตรฯ จำนวน 25,223,000 บาท แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 8 โครงการย่อย คือ

1) โครงการปรับปรุงพื้นที่นาร้างเพื่อผลิตข้าวจังหวัดนราธิวาส พื้นที่เป้าหมาย 3,000 ไร่ ไร่ ไร่ ประเมินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10,300,000 บาท มีสถานีพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส เป็นหน่วยดำเนินการ

2) โครงการจัดทำแปลงสาธิตการฟื้นฟูนาร้างเพื่อปลูก ข้าวแก้งอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนราธิวาส พื้นที่เป้าหมาย 200 ไร่ ไร่ ไร่ ของกระทรวงเกษตรฯ 2,000,000 บาท มีสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนราธิวาส เป็นหน่วยดำเนินการ

3) โครงการฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าวจังหวัดยะลา พื้นที่เป้าหมาย 2,000 ไร่ ไร่ ไร่ ของกระทรวงเกษตรฯ 3,240,000 บาท มีสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดยะลา เป็นหน่วยดำเนินการ

4) โครงการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรในพื้นที่นาร้างจังหวัดยะลา พื้นที่เป้าหมาย 6,495 ไร่ ไร่ ไร่ ของศอ.บต. 2,400,000 บาท มีที่ทำการปกครองเมืองยะลา เป็นที่ดำเนินการ

5) โครงการฟื้นฟูนาร้างเพื่อผลิตข้าวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดปัตตานี พื้นที่เป้าหมาย 5,000 ไร่ ไร่ ไร่ ของ ศอ.บต. 21,183,600 บาท มีสำนักงานเกษตรจังหวัดและที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี ร่วมกันดำเนินการ โดยงบประมาณส่วนใหญ่ใช้ในการจัดซื้อจัดหาเครื่องจักร อาทิ รถไถนา รถเกี่ยวข้าว และรถเคลื่อนย้ายรถเกี่ยวข้าว ให้กลุ่มเกษตรกรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้มีการขยายพื้นที่อย่างต่อเนื่องทุกปี

6) โครงการฟื้นฟูนาร้างเป็นนาข้าวแบบ ยังยืน จ.ปัตตานี พื้นที่เป้าหมาย 10,000 ไร่ ไร่ ไร่ ของกระทรวงเกษตรฯ 1,683,000 บาท มีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี เป็นหน่วยดำเนินการ

7) โครงการพัฒนาการผลิตข้าวปลอดสารพิษและข้าวอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดปัตตานี พื้นที่เป้าหมาย 2,000 ไร่ ไร่ ไร่ ของกระทรวงเกษตรฯ 6,000,000 บาท มีศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี เป็นหน่วยดำเนินการ

8) โครงการฟื้นฟูนาร้างเพื่อผลิตข้าวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดปัตตานี พื้นที่เป้าหมาย 500 ไร่ ไร่ ไร่ ของกระทรวงเกษตรฯ 2,000,000 บาท มีสำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานีเป็นหน่วยดำเนินการ

ทั้งนี้การดำเนินงานทุกโครงการ จะเน้น การมีส่วนร่วมในลักษณะบูรณาการระหว่าง ศอ.บต. หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กระทรวงมหาดไทยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอนกระบวนการ เพื่อให้มีความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ประชาชน

นราธิวาสกระตุ้นเกษตรกรทำนาในพื้นที่นาร้างสอดคล้องหลักเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ 06 กันยายน 2550 นายการณย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ได้เป็นประธานเปิดงานวันสาธิตการผลิตข้าวโครงการสาธิตการผลิตข้าวในพื้นที่นาร้าง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งทางเกษตรจังหวัดนราธิวาสได้จัดขึ้นที่บริเวณทุ่งนาบ้านไร่ หมู่ที่ 5 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

โดยมีเกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมงานกว่า 300 คน มีการสาธิตการทำนาในที่ร้าง การแข่งขันไถนา การปรับพื้นที่และเตรียมดิน การแจกปุ๋ยและพันธุ์ข้าว ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นในครั้งนี้ทางสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาสได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาพื้นที่นาร้างที่มีอยู่จำนวนมากในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ในปีนี้ได้เลือกดำเนินการใน 5 อำเภอ คือ อำเภอระแง อำเภोजะแง อำเภोजะแง อำเภอสู่ไหง ปาดี และ อำเภอตากใบ รวมพื้นที่ทั้งหมด 900 ไร่

ด้านนายการณย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กล่าวกับผู้เข้าร่วมงานในครั้งนี้ว่า การผลิตข้าวในพื้นที่นาร้างเป็นนโยบายของจังหวัดนราธิวาสอยู่แล้ว ทั้งเพื่อให้พี่น้องชาวนาได้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทางจังหวัดจึงอยากฝากให้เกษตรกรทำนาในพื้นที่นาต่อไปอย่าปล่อยให้พื้นที่นาร้างอีก และสำหรับในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 206,611 ไร่ เป็นพื้นที่นาร้าง 79,367 ไร่ โดยหลังจากนี้ทางจังหวัดจะช่วยกระตุ้นเกษตรกรให้ทำนาในพื้นที่นาร้างเพื่อให้พื้นที่แต่ละแห่งเกิดประโยชน์มากที่สุด

โดยผู้จัดการออนไลน์ วันที่ 13 มกราคม 2551 เวลา 18:42 น.

พิษไฟได้ส่งผลให้เกิดนาร้างร่วม 6 แสนไร่ใน 3 จชต.

ศูนย์ข่าวหาดใหญ่ - ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสจ.) เผยพบพื้นที่นาร้าง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กว่า 600,000 ไร่ เร่งปรับปรุงปลูกปาล์มและข้าวพันธุ์พื้นเมือง พบมีพื้นที่ปลูกปาล์ม 400,000 ไร่

นายปิยะ กิจถาวร ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสจ.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้นำเสนอผลงานวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) เรื่อง ศักยภาพและข้อจำกัดของการผลิตข้าวเพื่อความมั่นคงในจังหวัดปัตตานี

ทั้งนี้มาจากสาเหตุเกิดปัญหานาร้าง โดยในปัจจุบันมีพื้นที่นา จำนวน 323,786 ไร่ และ 40 เปอร์เซ็นต์ เป็นนาร้าง หรือ จำนวน 129,514 ไร่ สาเหตุเพราะพืชเศรษฐกิจตัวอื่นให้ผลที่ดีกว่า ประกอบกับเกิดปัญหาน้ำท่วม ในที่สุดจึงเกิดการอพยพไปทำงานที่อื่นกัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ให้ภาครัฐช่วยอุดหนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่จำเป็น เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย รถแทรกเตอร์ เป็นต้น ให้แก่องค์กรชุมชน เพื่อเป็นการอุดหนุนปัจจัย และแบ่งเบาภาระต้นทุนการผลิตที่นับวันจะสูงขึ้น และยังเป็น การเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้แก่ชาวนา และยังเป็นทุนส่งเสริมให้วัฒนธรรมข้าวของชาวนายังคงอยู่จังหวัดปัตตานี และพื้นที่ภาคใต้สืบไป

ที่สำคัญควรให้ความสำคัญกับพันธุ์ข้าวพื้นเมือง มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาพันธุ์ข้าว พร้อมกับทบทวนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการทำนาอินทรีย์ควบคู่กับการส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่ใช้ได้ผลมาในพื้นที่ แล้วขยายผลให้ได้ในวงกว้าง

ขณะเดียวกันกระบวนการนโยบายและโครงการเกี่ยวกับข้าว ต้องได้รับการทบทวนทั้งกระบวนการและเนื้อหาและภาครัฐต้องทบทวนโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราในนาข้าว พร้อมกับเร่งวิจัยองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราในนาข้าวให้มากขึ้น และเร่งด่วน มีการประเมินผลดีและผลเสีย ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการ

“การทำนาของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีความจำเป็น เพราะเป็นเรื่องปากท้องและความมั่นคง ต้องมีการกระตุ้นเรื่องนี้ โดย ศอ.บต.ประสานกับหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง ควรมีการพิจารณาพันธุ์ข้าวเชิงเศรษฐกิจ มีตลาดรองรับ”

ในขณะเดียวกัน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสท.) ได้นำเสนอในการส่งเสริมคือการผลิตข้าวพันธุ์เมล็ดมะเขือ สำหรับเลี้ยงนกเขาและสัตว์ปีกราคาสูง

โดยเฉพาะข้าวพันธุ์เมล็ดมะเขือ ความเป็นมาคือเป็นข้าวพันธุ์พื้นเมือง มี 3 ชนิด เมล็ดสีทอง สีขาว และสีแดง ลักษณะเมล็ดสั้นกลมคล้ายข้าวญี่ปุ่น ต้นข้าวมีความสูง 30-35 เซนติเมตร ให้ผลผลิตต่ำ ซึ่งทางจังหวัด ยะลา ปัตตานี นราธิวาส มีผลผลิตอยู่ระหว่าง 10-20 ตัน/ปี ไม่เพียงพอต่อการบริโภคของสัตว์ปีกราคาสูง

วิธีการปลูก ข้าวเมล็ดพันธุ์มะเขือ เป็นข้าวเบา อายุ 90 วัน ไม่ชอบน้ำมาก การเพาะปลูกสามารถทำได้โดยการดำนา และข้าวไร่ หรือปลูกในบริเวณที่มีน้ำเพาะปลูกสมบูรณ์ ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่า 200 กิโลกรัม แต่สามารถส่งเสริมให้มีการเพาะปลูกในครัวเรือนได้ ส่วนการดูแล เป็นข้าวพื้นเมือง จึงมีโครงสร้างแข็งแรง ต้านทานต่อโรค เชื้อรา โรคไวรัส จะมีโรคอยู่บ้าง เช่น โรคใบไหม้ และแมลงรบกวน ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับการปลูกข้าวโดยทั่วไปอยู่แล้ว

สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส พบว่ามีพื้นที่นาร้างจำนวน 591,343 ไร่ และสำนักงานพัฒนาที่ดิน ได้ทำแผนปรับปรุงพื้นที่นาร้างที่สามารถนำมาพัฒนาปลูกปาล์มน้ำมันได้ จำนวน 435,556 ไร่ จึงมีพื้นที่นาร้างคงเหลือ 155,787 ไร่ โดยปัตตานีมากที่สุด รองลงมาคือ ยะลา และสุดท้าย นราธิวาส

เนื้อที่ที่เหลือเหล่านี้สามารถนำมาปลูกข้าวเมล็ดมะเขือให้ได้ 5 เพอร์เซ็นต์ประมาณกว่า 7,000 ไร่ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรมีรายได้เสริม และสามารถสนองความต้องการของตลาดผู้เลี้ยงนกเขา และสัตว์ปีกราคาสูง โดยไม่ต้องสั่งซื้อจากภาคกลาง อีกทั้งยังสามารถส่งขายให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านได้

อนึ่ง โครงการฟื้นฟู “นาร้าง” ได้มีมติเห็นชอบของสสต. เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้จึงอยู่ระหว่างการพิจารณาประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ ศอ.บต. เพื่อดำเนินการอนุมัติโครงการ

โดยมติชน 10 มกราคม 2551

นาร้าง 3 จว.ชายแดนใต้เจียด 6 แสนไร่ สสต.เสนอรัฐหนุนปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง

นายปิยะ กิจถาวร ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสต.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) นำเสนอผลงานวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) เรื่อง ศักยภาพและข้อจำกัดของการผลิตข้าวเพื่อความมั่นคงในจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ ปัจจุบันมีพื้นที่นา 323,786 ไร่ 40 เพอร์เซ็นต์ เป็นนาร้าง หรือ 129,514 ไร่ สาเหตุเพราะพืชเศรษฐกิจตัวอื่นให้ผลดีกว่า ประกอบกับน้ำท่วมนา จึงเกิดการอพยพไปทำงานที่อื่นทั้งในและต่างประเทศ

"คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม จึงเสนอให้ภาครัฐช่วยอุดหนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย รถแทรกเตอร์ เป็นต้น ให้กับองค์กรชุมชนเพื่อเป็นการอุดหนุนปัจจัย และแบ่งเบาภาระต้นทุนการผลิตที่นับวันจะสูงขึ้น และยังเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้กับชาวนา ให้วัฒนธรรมข้าว ยังคงอยู่จังหวัดปัตตานี และพื้นที่ภาคใต้สืบไป ขณะเดียวกัน ภาครัฐต้องทบทวนโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราในนาข้าว พร้อมกับเร่งวิจัยองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราในนาข้าวให้มากขึ้นและเร่งด่วน ประเมินผลดีและผลเสีย ก่อนจะตัดสินใจดำเนินการ"

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สสต.นำเสนอการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์เมล็ดมะเขือ สำหรับเลี้ยงนกเขาและสัตว์ปีกราคาสูง ลักษณะเมล็ดสั้นกลมคล้ายข้าวญี่ปุ่นที่ยังให้ผลผลิตต่ำ ซึ่งจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส มีผลผลิตอยู่ระหว่าง 10-20 ตัน/ปี ไม่เพียงพอต่อการบริโภคของสัตว์ปีกราคาสูง

ทั้งนี้ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส พบว่ามีพื้นที่นาร้าง 591,343 ไร่ สำนักงานพัฒนาที่ดิน ได้ทำแผนปรับปรุงพื้นที่นาร้างที่สามารถนำมาพัฒนาปลูกปาล์มน้ำมันได้ 435,556 ไร่ จึงมีพื้นที่นาร้างคงเหลือ 155,787 ไร่ โดย จ.ปัตตานี มากที่สุด รองลงมาคือ ยะลา และนราธิวาส เนื้อที่เหล่านี้สามารถนำมาปลูกข้าวเมล็ดมะเขือให้ได้ 5 เพอร์เซ็นต์ กว่า 7,000 ไร่ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรมีรายได้เสริม และสามารถสนองความต้องการของตลาดผู้เลี้ยงนกเขา และสัตว์ปีกราคาสูง โดยไม่ต้องสั่งซื้อจากภาคกลาง อีกทั้งยังสามารถส่งขายให้กับประเทศเพื่อนบ้านได้

ภาคผนวก 3 ประวัติทีมวิจัย

ชื่อ-สกุล	นายมะร่อซื่อดี ดอเลาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00095 90 1
วัน เดือน ปีเกิด	10 กันยายน 2514 อายุ 38 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/6 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
เบอร์โทรศัพท์	089-733 9481, 073 591 422
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปวช. ช่างยนต์
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ความสามารถพิเศษ	ซ่อมเครื่องยนต์
ประวัติการฝึกอบรม	อบรมผู้นำหมู่บ้าน
บทบาทในหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน ม.7 ต.ละหาร อ.ยิ่งอ จ.นราธิวาส
ชื่อ-สกุล	นางอาชีสะ หะยีนีเลาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00101 11 1
วัน เดือน ปีเกิด	2 พฤษภาคม 2502 อายุ 50 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มสตรี
ชื่อ-สกุล	นายดอเลาะ ตาเลาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00099 03 5
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤษภาคม 2511 อายุ 41 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	78 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 6
ประวัติการฝึกอบรม	อบรมผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
บทบาทในหมู่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ชื่อ-สกุล	นายบุษตาแม่ ดาหะแม
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00095 23 4
วัน เดือน ปีเกิด	20 กันยายน 2523 อายุ 29 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	43/2 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
เบอร์โทรศัพท์	089-976 7747
ระดับการศึกษาสูงสุด	มัธยมศึกษาปีที่ 6
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้างทั่วไป
ความสามารถพิเศษ	กีฬาฟุตบอล
บทบาทในหมู่บ้าน	ผู้ช่วยรักษาความสงบหมู่บ้าน

ชื่อ-สกุล	นายอาชี ตาละ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9698 00201 53 6
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม 2502 อายุ 50 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	50 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 6
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	อบรมเกี่ยวกับน้ำ
บทบาทในหมู่บ้าน	ผู้ช่วยรักษาความสงบหมู่บ้าน

ชื่อ-สกุล	นายเจ๊ะอุเซ็ง สะมะแอ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9601 00091 85 3
วัน เดือน ปีเกิด	13 กรกฎาคม 2503 อายุ 49 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	36/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ประวัติการฝึกอบรม	การเลี้ยงแพะ

ชื่อ-สกุล	นายสาเหาะ อาแว
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00100 24 6
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2503 อายุ 49 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	71 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ชื่อ-สกุล	นายสะมะแอ สะอะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 0096 47 8
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2495 อายุ 57 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ประวัติการฝึกอบรม	การเลี้ยงโค
ชื่อ-สกุล	นายยะยา สาและ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00101 06 4
วัน เดือน ปีเกิด	2 มกราคม 2497 อายุ 55 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	93/2 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 6
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ประวัติการฝึกอบรม	กรรมการมัสยิด
ชื่อ-สกุล	นางมีละ ตาละ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00094 20 3
วัน เดือน ปีเกิด	22 มีนาคม 2512 อายุ 40 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	36/3 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	มัธยมศึกษาปีที่ 3
อาชีพปัจจุบัน	ค้าขาย

ชื่อ-สกุล	นางแมะชะ ตาละ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00099 02 7
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2498 อายุ 54 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	78 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ชื่อ-สกุล	นางหมะ แซ่ปี้ดิง
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00294 57 1
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2492 อายุ 60 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/3 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ชื่อ-สกุล	นายนิโชะ แวหะมะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9601 00099 76 5
วัน เดือน ปีเกิด	5 พฤษภาคม 2486 อายุ 66 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/3 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้างกรีดยาง
ความสามารถพิเศษ	ทำฟัน
ประวัติการฝึกอบรม	อบรม อพป. (อาสาสมัครรักษาหมู่บ้าน)
ชื่อ-สกุล	นายบากา ยูโชะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00046 26 8
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2471 อายุ 81 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	244 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง

ชื่อ-สกุล	นายรอมือลี ดอฆอ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00097 32 6
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2495 อายุ 57 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	89/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง

ชื่อ-สกุล	นางซาก็เร ดือระ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00150 90 1
วัน เดือน ปีเกิด	15 กรกฎาคม 2510 อายุ 42 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	81 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 2
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มแม่บ้าน

ชื่อ-สกุล	นางนินะ หะยีนีเลาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00100 45 9
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2487 อายุ 65 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	90 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง

ชื่อ-สกุล	นายอาบ๊ะ ลีมอปาแล
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00100 44 1
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2481 อายุ 71 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	90 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง

ชื่อ-สกุล	นายมะอีซอ แวหามะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9601 00159 80 6
วัน เดือน ปีเกิด	7 ธันวาคม 2498 อายุ 54 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	59/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ชื่อ-สกุล	นางอาสนะ ยูโซะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00095 77 3
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2491 อายุ 61 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	48 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มแม่บ้าน
ชื่อ-สกุล	นายอาเตะ มะลี
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00094 12 2
วัน เดือน ปีเกิด	10 สิงหาคม 2493 อายุ 59 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	36/4 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	ค้าขาย
ชื่อ-สกุล	นายอับดุลรอแม มะสุละ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00101 14 5
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2494 อายุ 58 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	94/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง

ชื่อ-สกุล	นางสือเมาะ แวหะมะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00096 63 0
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2498 อายุ 54 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	57 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มแม่บ้าน
ชื่อ-สกุล	นางสาวมีน๊ะ ดาแมยี่
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00096 78 8
วัน เดือน ปีเกิด	11 กรกฎาคม 2506 อายุ 46 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	59/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มแม่บ้าน
ชื่อ-สกุล	นางสปีน๊ะ มะยูโซะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00097 43 1
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2491 อายุ 61 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	66 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ชื่อ-สกุล	นายอาชิ อามิงดีเยาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00098 60 8
วัน เดือน ปีเกิด	21 เมษายน 2514 อายุ 38 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	71 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ประวัติการฝึกอบรม	การเลี้ยงแพะ

ชื่อ-สกุล	นางนิรอกีเยาะ หะยีนิเลาะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	5 9604 99000 01 6
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2494 อายุ 58 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	กลุ่มแม่บ้าน
ชื่อ-สกุล	นายเจ๊ะโต เจ๊ะเต๊ะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00098 18 7
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2491 อายุ 61 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	71/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ชื่อ-สกุล	นายอิบรอเฮ็ง ทาหะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9505 00183 11 9
วัน เดือน ปีเกิด	2 พฤศจิกายน 2526 อายุ 26 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ชื่อ-สกุล	นายมาหะมะตอลา สามะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00101 13 7
วัน เดือน ปีเกิด	27 พฤษภาคม 2524 อายุ 28 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปวช.
อาชีพปัจจุบัน	นายช่าง

ชื่อ-สกุล	นายอาแซ สามะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00145 09 6
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2493 อายุ 59 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพปัจจุบัน	กรีดยาง
ประวัติการฝึกอบรม	การทำสวนยาง
ชื่อ-สกุล	นายแซมมิง โชะ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00098 96 9
วัน เดือน ปีเกิด	4 พฤษภาคม 2510 อายุ 42 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	77 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ชื่อ-สกุล	นายอาแว ยาฮา
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00098 93 4
วัน เดือน ปีเกิด	- - 2475 อายุ 77 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	77 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ชื่อ-สกุล	นายรุควาน นิละ
หมายเลขประจำตัวประชาชน	3 9604 00093 34 7
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤษภาคม 2523 อายุ 29 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	28 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยิ่งอ จังหวัดนราธิวาส
ระดับการศึกษาสูงสุด	มัธยมศึกษาปีที่ 3
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง
ประวัติการฝึกอบรม	อบรม ชรบ.
บทบาทในหมู่บ้าน	ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน